

Б Р А Н И Ч

ОРГАН АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У БЕОГРАДУ

Уредник Бранича је претседник Адвокатске Коморе у Београду
Владимир Св. Симић

Власник и издавач Бранича је Адвокатска Комора у Београду
коју преставаља претседник Владимир Св. Симић

У име Одбора главни уредници:

Др. Видан О. Благојевић и Др. Радоје Ј. Вукчевић, адвокати

САДРЖАЈ:

СЛУЖБЕНИ ДЕО	ЧЛАНЦИ
Повив за Осму редовну скупштину Адвокатске Коморе у Београду 449	Демократија и савремено приватно право од <i>Б. С. Марковића</i> , доцента Универзитета — Београд (свршетак) 500
Извештај Одбора Адвокатске Коморе у Београду за Осму редовну скупштину Адвокатске Коморе 450	ПРИКАЗИ
Благајнички извештај 455	<i>Др. Рудолф Цистлер</i> : О неком питању из кривичног права од <i>Б. Ж. Мирковића</i> 509
Предлог буџета за 1937. г. 459	<i>Др. Фрања Горшић</i> : Коментар закона о унутрашњој управи од <i>Др. Видана О. Благојевића</i> 511
Дисциплинско веће 461	<i>К. Х. Терзијев</i> : Практична упуства за извршење Закона о држављанству од <i>Др. Видана О. Благојевића</i> 512
Рад на изменама и допунама Пословника Адвокатске Коморе 465	<i>Данило Грегорић</i> : Привреда националнога социјализма од <i>Др. Љубомира С. Дукања</i> 512
Предлог Одбора Адвокатске Коморе у Београду за измене и допуне Пословника Коморе који се подноси VIII редовној годишњој скупштини 467	БЕЛЕШКЕ
Саопштења 483	Свима судовима 514
Из Адвокатске Коморе 495	САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА ... 515
	ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА 516
	НОВЕ КЊИГЕ 516

Уредништво Бранича налази се у Кн. Михајловој 33/II. Рукописи се не враћају. Прештампавање градива из часописа допуштено само са тачним означавањем извора.

Бранич доноси: расправе и чланке којима је смер заштита интереса адвокатског реда и ширење професионалне свести, службена саопштења Адвокатских комора којима служи као званични орган, и расправе и чланке из свих области права и прати развој правног живота у земљи и иностранству.

Бранич излази крајем сваког месеца. — Годишња претплата за Бранич износи 120.— дин. За адвокате изван територије Београдске адвокатске коморе, адвокатске приправнике, судије и судијске приправнике годишња претплата износи 60.— дин. Поједини број 10.— дин.

ИЗ УДРУЖЕЊА АДВОКАТСКИХ ПРИПРАВНИКА

ПОЗИВ НА СКУПШТИНУ УДРУЖЕЊА АДВОКАТСКИХ ПРИПРАВНИКА

Удружење адвокатских приправника на територији Београдског апелационог суда одржаће своју редовну годишњу скупштину на дан 1. новембра 1936. год. у 10 часова пре подне у просторијама Београдске адвокатске коморе — Кнез Михаилова ул. 33/II, што се даје на знање свима адвокатским приправницима.

УПРАВА

Б Р А Н И Ч

Год. XXIV

Београд, Октобар 1936.

Број 10

Позив на Скупштину.

У смислу § 44. слово з) Зак. о адвокатима и § 9. Пословника Коморе, а на основу одлуке Одбора Адвокатске Коморе од 9. септембра 1936. године сазивам VII редовну скупштину Адвокатске Коморе у Београду за недељу 25. октобра 1936. године у 9 часова пре подне у великој сали Правног факултета Универзитета у Београду — Краљев трг, са обим дневним редом:

- 1) Отварање скупштине и саопштења претседника;
- 2) Избор три оверача записника;
- 3) Избор три бројача гласова;
- 4) Извештај Одбора Коморе о раду у прошлој години;
- 5) Завршни рачун за 1935. годину и давање разрешнице;
- 6) Решавање о буџету за 1937. годину;
- 7) Решавање о предлогу Одбора Коморе за измене и допуне Пословника Коморе;
- 8) Избор претседника, заменика претседника и 21 члана Одбора Коморе у смислу § 27. Пословника Коморе и § 43. Закона о адвокатима.
- 9) Избор једног заменика претседника и 9 чланова Дисциплинског Већа;
- 10) Питања и предлози у смислу § 11. Пословника Коморе.

Бр. 2237

24. септембра 1936. год.

у Београду.

Претседник,

ВЛАДИМИР СВ. СИМИЋ.

Напомена: Господин Министар саобраћаја одлуком МСБр. 18895 од 6-X-936. одобрио је повластицу у пола цене на држ. жељезницама адвокатима из унутрашњости.

На полазној станици треба купити целу карту и жел. легитимацију Обр. К. 13 а купљена цела карта важи и за повратак бесплатно, уз потврду претседништва скупштине на жел. легитимацији о присуствовању скупштини.

ИЗВЕШТАЈ

Одбора Адвокатске Коморе у Београду за VIII редовну годишњу скупштину на дан 25. октобра 1936. године.

Овај извештај обухвата рад Адвокатске Коморе од 1. октобра 1935. год. до конца септембра ове године.

I. Део. Извештај о раду Коморе.

Тарифа адвокатских трошкова.

Као што је познато Комора је заједно са свима осталим Коморама и Савезом Комора неколико година водила акцију за доношење тарифе адвокатских трошкова. Из ранијих годишњих извештаја може се видети кроз какве је све перипетије пролазило ово за адвокате важно питање. Најзад, 2. фебруара 1936. год. Министар правде прописао је Правилник о висини награда за адвокатске послове. Овај Правилник добио је обавезну снагу 1. марта 1936. год. за целу државу. Штампан је у Службеним Новинама Бр. 35 од 14. фебруара 1936. године. Неке Коморе, па и наша, штампале су Правилник са Тарифом посебно.

Тарифа је минимална и односи се само на грађанске ствари. За кривичне ствари није још донета тарифа за адвокатске награде, пошто је Министар правде сматрао да му пропис § 322. крив. поступка не даје овлашћење, да прописује специјалну тарифу и за кривичне ствари. Министар правде обећао је да ће од законодавног тела такво овлашћење тражити, али до данас то овлашћење није дато.

Комори до данас није стигла ниједна жалба због неправилне примене Правилника и Тарифе, из чега би се могло закључити, да се судови држе Правилника и Тарифе као обавезних.

Пореско питање.

Комора је преко својих чланова у пореским и рекламационим одборима радила, да се опорезивање адвоката изврши што је могуће правичније с обзиром на веома тешке прилике за рад и зараду. Може се рећи, да су у овом послу у највећем броју случајева постигнути задовољавајући резултати. Има случајева да је пореско оптерећење појединих адвоката у односу на зараду остало велико, али то је у главном долазило отуда, што ови или нису у опште подносили пореске пријаве или на рочишта за расправу пореза нису долазили.

Борба против пискарача.

И у протеклој, као и у свим ранијим годинама Комора је редовно оптуживала лица, која су се бавила адвокатским пословима а на то нису била овлашћена. У овом питању, и ако болном

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

како за адвокате тако и за само правосуђе, нису наступиле никакве значајније промене, бар не у добром смислу. Дефинитивну победу над пискарачима није могуће у данашње време извојевати, а успех, који Комора у борби против пискарача постиже, незнатан је. Незнатан је, не само по броју осуђених пискарача, већ и због тога што Комори никад не долазе податци о опасним пискарачима, који се у велико баве адвокатским пословима. Најчешћи је случај да Комора оптужује више мање безначајне пискараче, јер се они главни вешто сакривају и потпуно избегавају санкције кривичног прописа из § 120. Зак. о адвокатима. Ово им је у толико лакше, јер је и сам пропис § 120. Зак. о адвокатима непрецизан, те је и судска пракса врло различита и неефикасна.

У протеклој години Комора је оптужила 40 пискарача од којих је: 14 ослобођено, 7 осуђено, за 2 дат одустанак, а за 17 још није завршен кривични поступак.

Комора је поднела Министру правде једну врлу документовану претставку тражећи, да се онемогући рад пискарачима, али успеха на тој страни није било.

Заступање сиромашних по грађ. парн. поступку и одбрана окривљених по кривичном судском поступку и пред Државним судом за заштиту државе.

Установа сиромашког права и бесплатне одбране пред судовима навалила је на адвокате један тежак терет. С обзиром на то да многи адвокати данима и недељама врше дужности заступања и одбране, веома је карактеристично, да се ниједан адвокат до данас није на то жалио. Ово доказује да адвокати потпуно правилно схватају не само ову своју традиционалну дужност, већ и да су дубоко свесни законског система облигатног заступања у вршењу правосуђа и професионалне етике при вршењу своје службе,

Али док се ревношћу адвоката у вршењу ових дужности можемо похвалити, то на жалост није случај када је у питању разумевање тешког положаја адвоката од стране надлежних фактора. Адвокати преко своје институције никад нису постављали захтеве који би ма и најмање прелазили границе законског поретка. Они су увек и само тражили своја законом призната права. И не само то, већ су они годинама стрпљиво чекали да им се и та законом призната права уваже и регулишу, као што је био случај са тарифом адвокатских трошкова. Они ни после толико одошњеног доношења тарифе нису протестовали, што се та тарифа не примењује на њихово пословање засновано на прописима Грађанског парничког поступка, а пре првог марта 1936. године, ма да та тарифа садржи критеријум декларативног карактера за њихово пословање баш по томе послу. Јасно је да су адвокати вољни да жртвују и оно што им по закону припада, али несразмера код овога не сме имати границе које сада има.

Адвокатима се разумно не излази у сусрет ни код разрезавања пореза, ни код питања наплате таксе за табле, ни код пи-

тања сузбијања бесправног рада — пискарања, ни код питања њиховог законског права да заступају пред духовним и војним судовима, ни код опхођења и пријема по државним надлештвима. За тешку и пуну одговорности одбрану сиромашних, адвокатима се ни у ком виду и ни на који начин не даје приближан еквивалент.

Комора се, од кад постоји, старала да овакво стање измени у смислу једног исправнијег схватања, али изгледа да ће протећи доста времена док се и на овом пољу постигну задовољавајући резултати.

Овде није место да се упушта у анализу узрока који до напред изложеног стања доводе, јер су они сваком адвокату највећим делом познати. Потребно је само истаћи потребу, да сви адвокати о овоме стању увек мисле и да своју Комору у границама могућности сложено помажу.

Адвокати су у протеклој години пружили бесплатну заштиту 141 странци по сиромашком праву и то у 43 случаја у Београду а у 98 случајева у унутрашњости.

Бесплатне одбране не евидентира Комора, услед тога што кривичним судовима ниједним законским прописом није стављено у дужност, да Комори достављају имена бранилаца, које сами одређују, те се ни њихов тачан број не може овде навести, али се поуздано зна, да број ових одбрана није мали. Београдски адвокати подносе веома тежак терет одбране пред Државним судом за заштиту државе.

Заступање пред војним и црквеним судовима.

И ако је сасвим јасно и потпуно у духу савременог схватања природе одбране и заступања истакнуто начело у Зак. о адвокатима: да адвокат може заступати странке пред свим судовима, — војни и духовни судови Српске православне цркве нису вољни да схвате ову потребу. Ни војни ни духовни судови Српске православне цркве не дозвољавају адвокатима да заступају странке. И ово је једна врста ограничења права вршења адвокатске службе али сва настојања Коморе да се на овом пољу нормализују прилике остала су до данас безуспешна.

Часопис „БРАНИЧ“.

Бранич је као и раније излазио редовно једанпут месечно, изузев за јули и август, када је изашао као двоброј.

Начин уређивања Бранича остао је исти. Редакциони одбор трудио се да часопис буде што боље уређен, како би у највећој мери извршио задатак који му је намењен.

Интересовање за Бранич полако али стално расте. Сарадња адвоката у Браничу још не задовољава, али је нешто боља него у ранијим годинама.

Од октобра 1935. до септембра ове године Бранич је штампан на преко 600 страна и садржи расправе из области заштите интереса адвокатског реда, службена саопштења коморина, чланке из свих области правног живота, судску праксу, приказе, бе-

лешке, садржај правних часописа, преглед законодавства и регистар нових књига.

Административни рад Коморе.

Комора је од 1. октобра 1935. год. до 30. септембра 1936. год. имала у раду 3.237 предмета, — 471 више но у прошлој години. Несвршених предмета има врло мало и исти се налазе у раду код заступника Коморе и Дисциплинског већа.

Тужби против адвоката било је 152. Нерасправљених тужби из прошле године преостало је 33, те је у овој било на решавању укупно 185 тужби против адвоката. На крају месеца септембра ове године стање са тужбама било је овакво: 73 тужби упућено је Дисциплинском већу; 9 тужби налазе се код заступника Коморе; по 33 тужбе прекинут је рад; 11 тужби упућено је другим коморама као надлежним; 7 тужби послато је Одбору тројице; 19 тужби остало је нерасправљено; по 10 тужби уважен је одустанак; 4 тужбе остављено је у архиву на основу чл. 15. Зак. о таксама; 4 тужбе чекају на одлуку редовног суда; 14 тужби остављено је привремено у архиву до појаве тужиоца; и 1 тужба враћена је да се напише службеним језиком.

Број тужби против адвоката у сталном је порасту. Прошле године било је 14 тужби више но претпрошле, а ове године 26 више но прошле године. Из оваквог бројног односа могао би да се изведе закључак да адвокати у све већој мери чине прекршаје дисциплинских прописа, али такав закључак не би био посве оправдан. Ова појава пре се може свести на околност, што се Комора као сталешка аутономна институција све јаче популарише, и чим некоме нешто није право, он се обраћа Комори за интервенцију. Има тужби против адвоката које су потпуно без основа. Најчешће странке покушавају тужбама против адвоката да осујете исплату хонорара. Комора је о овој појави нарочито водила рачуна и штитила адвокатске интересе кад год су били оправдани и на законским прописима засновани.

Одбор Коморе казнио је новчано по § 44. под к) Зак. о адвокатима 49 адвоката зато, што нису благовремено поступали по наредбама Коморе. 35 адвоката кажњено је са по 200.— дин. а 14 адвоката са по 600.— динара. Све ове одлуке о новчаној казни извршене су, јер се противу њих не може унотребити никакав правни лек — § 46. Зак. о адвокатима.

Одбор Коморе у овој години био је строжији у изрицању новчаних казни но ранијих година. То је било потребно ради очувања ауторитета и угледа Коморе. Не може се дозволити да адвокат прими наредбу своје Коморе и да се о њу намерно или нехатно оглуши. Странке које се обраћају Комори против адвоката не смеју стећи уверење, да је Комора установа којој се не вреди обраћати. На против, странке у Комори треба да гледају институцију, којој се са више поверења но икојој другој могу обраћати за заштиту повређених права или угрожених интереса, јер се само тако ствара оправдан услов за дизање угледа не само Коморе као институције већ и читавог адвокатског staleжа уопште.

www.unijr.rs

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

Именик адвоката.

На дан 30. септембра 1936. год. било је уписано у адв. именику 663 адвоката. У току године (од 1. октобра 1935. до 30. септембра 1936. год.) уписано је нових адвоката 30 а избрисано из именика 32, према чему је бројно стање адвоката на дан 30. септембра 1936. године 663 (за 2 мање но на дан 30. септембра 1935. године).

Нови адвокати су у главном адвокатски приправници, који су испунили законске услове за стицање и вршење адвокатуре и адвокати досељени са територија других адвокатских комора.

Од брисаних адвоката 4 су поднела оставку, 9 прешло у државну службу, 9 умрло, 5 постали јавни бележници, 2 се преселила у другу Комору, 1 пао под стечај, 1 брисан на основу ст. III § 33. Зак. о адвокатима и 1 брисан због осуде редовног суда.

И ове године, као што је редовно и раније чињено, Комора је приморана да констатује, да — после 7 година постојања Коморе, још има адвоката, који нису доставили податке за адвокатски именик, услед чега Комора није у могућности да адвокатски именик устроји у смислу § 43. Пословника Коморе. Овакав поступак, боље овакво небрежење неколицине адвоката, за јавну је осуду.

Именик адвокатских приправника.

На дан 30. септембра 1936. год. било је уписано 232 адвокатска приправника. На дан 30. септембра 1935. год. било је уписано 200 приправника. Од тога времена па до 30. септембра 1936. год. уписано је нових приправника 91 а избрисано 59. Према томе, бројно стање адвокатских приправника цифарски изражено изгледа овако: 200, више 91, мање 59 = 232.

Од 59 избрисаних адв. приправника 9 су постали адвокати, 23 прешли у државну службу, 10 отишли у војску ради одслужења кадровског рока, 1 се преселио у другу Комору, а за 16 брисаних приправника Комори није познато куда су отишли, јер су брисани по одјавама њихових принципала без назначења да ли престају да врше вежбу због ступања у другу какву службу или иначе.

Комора је преко једног нарочичо за то изабраног одбора контролисала вежбу адв. приправника. Та контрола била је ефикаснија но ранијих година. Било је чак и ништења стажа због привидне вежбе и предузимања дисциплинских мера против адвоката који омогућавају привидност вежбе.

Савез Комора.

Са Савезом Комора наша Комора је у најтешњој сарадњи. То долази отуда, што се скоро сва надлештва, на која је Савез принуђен да се обраћа, налазе у Београду. Мењање седишта Савеза сваке године није практично, али таква је одлука раније донета и до данас није измењена. Увиђајући ову незгоду, овогодишња редовна скупштина Савеза одржана концем маја у Са-

рајеву, изменила је статут уневши одредбу, по којој се бирају два секретара од којих један мора бити из Београда а који је уједно и благајник Савеза. Тако ће Савез од сада све послове у Београду свршавати преко свога београдског секретара.

Записник скупштине Савеза, одржане у Сарајеву на дан 31. маја 1936. год. и извештај о раду Савеза штампани су у потпуности у Браничу Бр. 7 и 8—двоброј—јули—август за 1936. год., и из њих се види целокупно пословање овогодишње савезне скупштине.

Међународни савез адвоката.

Савез Комора одржавао је непосредну везу са Међународним савезом адвоката. На VII конгресу Међународног савеза адвоката, који је одржан од 3.—6. септембра 1936. год. у Бечу, нашу Комору заступао је члан одбора г. Др. Радоје Вукчевић, чији је писмени реферат штампан у Браничу Бр. 9. за 1936. год. — страна 393—399.

Интервенције.

Комора је и ове као и ранијих година чинила разне интервенције за заштиту сталешких интереса адвоката и побољшање правосуђа и управе. Важније писмене интервенције штампане су у Браничу за октобар 1936. год. одмах иза предлога Одбора Коморе за измене и допуне пословника коморе, те у ствари чине саставни део овог извештаја.

II Део. Благајнички извештај.

I Завршни рачуни за 1935. год.

Рачун прихода и расхода Адвокатске Коморе у Београду на дан 31. децембра 1935. год.

Приход

1. Рн Уписанина адв., адв. припр. и казни	Дин.	60.100.—
2. Рн Чланских улога	„	212.448.—
3. Рн Такса	„	9.623.—
		<hr/>
	Дин.	282.171.—

Расход

1. Рн Административних трошкова	Дин.	214.725.15
2. Рн Бранича	„	58.077.—
3. Вишак прихода над расходима	„	9.368.85
		<hr/>
	Дин.	282.171.—

Рачун Потпорног фонда Адвокатске Коморе у Београду
на дан 31. децембра 1935. год.

1. Салдо из 1934. год.	Дин.	67.876.—
2. Дотирано по буџету концем 1935. год. са Рачуна Уписнина, адв., адв. припр. и казни	„	10.000.—
3. Добротворни прилог	„	1.000.—
	Дин.	78.876.—
Исплаћено на име помоћи у 1935. год.	„	3.100.—
Имовина Потпорног фонда на дан 31. де- цембра 1935. године	Дин.	75.776.—

Књиговођа,
Јевросима Деић.

Благајник,
Сима Алкалај.

Контролни Одбор Адвокатске Коморе у Београду прегледао је овај Рачун Прихода и Расхода, као и Рачун Потпорног фонда на дан 31. децембра 1935. год. у смислу § 35. Пословника Коморе, сравнио их са књигама и документима и нашао да су потпуно тачни и исправни.

15. априла 1936. год.
у Београду.

Савко Дуканац.
Др. Јанко Олић.
Драг. П. Ђорђевић.

Биланс Адвокатске Коморе у Београду
на дан 31. децембра 1935. год.

Активa :

1. Рачун Благајне :		
а) У каси	Дин.	20.346.90
б) Код Пошт. Штедионице	„	13.614.29
в) Код Држ. Хипотекарне Банке	„	4.651.—
		38.612.19
2. Рачун Намештаја и прибора		147.379.50
3. Рачун потраживаних чланских улога на дан 31.-XII, 1934. год.		584.501.—
4. Ненаплаћени члански улози		105.482.—
		689.983.—
	Дин.	875.974.69

Пасивa :

1. Рачун Потпорног фонда		75.776.—
2. Рачун имовине :		
а) Имовина на дан 31. XII. 1934.		685.347.84
б) Ненаплаћени члански улози за 1935. г.		105.482.—
		790.829.84
Допис вишка прихода над расходима 31. XII, 1935. год.		9.368.85
		875.974.69

Књиговођа,
Јевросима Деић.

Благајник,
Сима Алкалај.

Контролни Одбор Адвокатске Коморе у Београду прегледао је овај Рачун Биланса на дан 31. XII. 1935. год. у смислу § 35. Пословника Коморе, сравнио га са књигама и документима и нашао да је потпуно тачан и исправан.

16. априла 1936. год.
у Београду.

Савко Дуканац.
Др. Јанко Олип.
Драг. П. Ђорђевић.

II Извештај.

Одбору Коморе част је поднети Скупштини уз горње завршне рачуне, следеће објашњење:

Према буџету за 1935. год. било је предвиђено: на име прихода Дин. 259.000.— а на име расхода такође Дин. 259.000.— Међутим, као што се види из завршних рачуна приходи су знатно превазишли буџетска предвиђања, али су на жалост и расходи за 13.802'15 дин. премашили буџетом одобрене износе.

У 1935. години остварени су следећи приходи:

Од Уписнина адв., адв. приправника и казни	Дин.	70.100.—
Од Чланских улога	Дин.	212.448.—
У 1934. г. наплаћени члански		
улози за 1935. г.	„	660.—
		211.788.—
Пренос из 1934. године	„	300.—
Од Такса	„	9.623.—
Од Потпородног Фонда (породица поч. Богољуба Вучићевића дала прилог)	„	1.000.—
		Дин. 292.811.—
Готовина на дан 31. XII. 1934. г. износила је	„	27.003'34
Тако да је благајна у току 1935. год. располагала са укупно	Дин.	319'814'34

Насупрот овим расположивим средствима, Комора је имала у току 1935. године ове издатке:

Административни трошкови:

Кирија	Дин.	33.600.—
Телефонске таксе	„	3.820.—
Кам., ман. такса и пров. код Поштанске Штедионице	„	1.178'65
Пошт., огласне таксе и Службене Новине	„	3.341'50
Путни трошак и дневнице	„	1.686.—
Плате	„	120.000.—
Службен. порез и осигурање	„	13.076'50
Канцеларијски материјал	„	4.772.—
Огрев, осветлење и ост. дажбине	„	10.358'50
Непредвиђени издаци	„	22.692.—
	Дин.	214.525'15

Пренос: Дин. 214.525.16

Намештај и прибор (купљена писаћа машина)	„	5.500.—
За часопис „Бранич“	„	58.077.—
Исплаћено породицама адвокатским на име помоћи	„	3.100.—

Дин. 281.202.15

Готовина на дан 31. децембра 1935. г. износи „ 38.612.19

Дин. 319.814.34

Ма да се трудио да трошкове сведе на најмању меру, Одбор није успео да их задржи у границама буџетских одобрења. Прекорачење је извршено код непредвиђених издатака, који су били предвиђени са 5.600.— дин. а утрошено је на непредвиђене издатке 22.892.— дин. тако да прекорачење износи Дин. 17.292.—

Најважније ставке код непредвиђених издатака биле су:

Намештај за адв. собе у Окружном, Трговачком и Апелационом суду	Дин.	5.912.50
Вечера код Српског Краља делегатима за израду тарифе	„	1.477.—
Чланарина Савезу Адв. Комора, Нови Сад	„	1.344.—
Сала за одржавање скупштине 27. X. 1935. г.		600.—
Г. Др. Дионису Години за 7 предавања по 400.— дин.	„	2.800.—
Награда чиновницима за Нову Годину	„	5.000.—
Чланарина Савезу Адв. Комора у Сплиту	„	3.325.—

Дин. 20.458.50

Одбор Коморе моли скупштину да изволи уважити основност извршених издатака и да накнадно одобри издатак од Дин. 13.802.15, који је извршен преко износа одобреног буџетом.

Имовина Потпорног Фонда према завршном рачуну износила је на дан 31.XII.1934. год. Дин. 67.876.—

Дотирано решењем скупштине са Рна Уписнина адв., адв. приправника и казни „ 10.000.—

Добровољни прилог породице поч. Богољуба Вучићевића „ 1.000.—

Свега Дин. 78.876.—

Издато на име помоћи породицама адвокатским Дин. 3.100.—

Остаје на Рну Потпорног Фонда на дан 31.XII.1935. год. Дин. 75.776.—

Породица поч. Богољуба Вучићевића положила је Потпорном Фонду као прилог Дин. 1.000.— и уписала га за добротвора Фонда, па Одбор Коморе дародавцима и овим путем изјављује своју најтоплију благодарност на овом прилогу.

Уплата чланских улога на жалост не показује никакав напредак. Увек исти број чланова око 330 одговара савесно и тачно стојим обавезама према Комори, док је око 183 адвоката платило само један део чланског улога, а око 150 адвоката не одговара никако обавезама према Комори.

Одбор Коморе услед тога био је приморан да предузме најоштрије мере које му стоје на расположењу за наплату чланских улога.

Како се до сада код купљеног намештаја није извршио никакав отпис, а како се указала потреба, да се и код потраживања за чланске улоге изврше потребни отписи, да износ ненаплаћених чланских улога не би растао у недоглед, Одбор Коморе моли Скупштину да изволи одобрити тражена овлашћења у ту сврху.

На основу свега, Одбор Коморе моли Скупштину:

- 1) да му изволи издати разрешницу за благајничко пословање у 1935. години и
- 2) да изволи одобрити предложени буџет за 1937. год. и дати тражена овлашћења.

III део. Предлог буџета за 1937. годину.

А. Буџет

I. Расходи:

1. Лични издаци:

а) Хонорар шефу канцеларије 60.000.—, плате: књиговође и дактилографа 24.000.— чиновника 21.600.— и служитеља 14.400.— динара... ..	Дин. 120.000.—
б) Службенички порез и осигурање	„ 16.000.—
в) Путни трошкови и дневнице чланова из унутрашњости, заступника Коморе и ње- гових заменика и делегата за Савез Ко- мора	„ 10.000.—

2. Материјални издаци:

а) Закуп канцеларије	„ 36.000.—
б) Осветлење и огрев	„ 13.000.—
в) Поштанске, огласне таксе и Службене Новине	„ 5.000.—
г) Канцеларијски материјал	„ 5.000.—
д) „Бранич“	„ 51.000.—
ђ) Фонд за потпору изнемоглих адвоката и умрлих адвоката од уписнина и казни	„ 10.000.—
е) Телефонске таксе	„ 5.000.—
ж) Камата код Пошт. Штедионице... ..	„ 2.000.—
з) Селидбени трошкови и трошкови сме- штаја	„ 25.000.—
и) Непредвиђени издаци	„ 8.000.—

Свега Дин. 306.000.—

WWW.UNILIB.RS
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

II Приходи

а) Редовна чланарина 350 адвоката по 480.— дин. годишње	Дин. 168.000.—
б) Дуговани члански улози	„ 70.000.—
в) Уписнина адв., адв. приправника и казни	„ 60.000.—
г) Разне таксе и непредвиђени приходи	„ 8.000.—

Свега Дин. 306.000.—

Б. Овлашћења.

1. На случај потребе допушта се вирманисање између појединих позиција изузев оне намењене Фонду за потпору адвоката и њихових породица у износу од 10.000.— динара.

2. Приходи од Уписнина адвоката и адв. приправника служе за покриће редовних буџетских издатака преко суме од 10.000.— динара предвиђене за Потпорни Фонд.

3. У колико се из текућих прихода не могу покрити редовни буџетом предвиђени издаци, могу се у ту сврху употребити: готовина коморе која се покаже на дан 31. XII. 1936. год. и имовина Потпорног Фонда, но с тим да се имовина Фонда има у целости без одбитка утрошених износа у буџетске сврхе показати на страни пасиве рачуна Биланса на дан 31. XII. 1937. год.

4. Овлашћује се Одбор Коморе, да одобрени износ за се-лидбене трошкове и трошкове смештаја и износ у Дин. 25.000.— може утрошити у 1936. год., с тим, да ће се сви издаци извршени у 1936. год. привремено прокњижити у 1936. год. на специјалан прелазан рачун, а дефинитивно књижење извршиће се у 1937. години.

5. Овлашћује се Одбор Коморе, да изврши инвентарисање све покретне имовине Коморе. Приликом инвентарисања ставиће се данашња стварна вредност појединих ствари, без обзира на њихову књижну вредност. У будуће Одбор Коморе приликом састављања завршних годишњих рачуна вршиће потребне и уобичајене отписе код покретних ствари. Отписе до 10% од набавне вредности ствари вршиће Одбор на предлог благајника, а отписе преко 10% вршиће само на основу оцене специјално за процену одређеног одбора од три лица.

6. Овлашћује се Одбор Коморе, да изврши потребне отписе на рачун дужних чланарина.

Дужну чланарину за 1934. и раније године може Одбор у целости отписати на предлог благајника. Чланарина за 1935. год. може се одписати само на основу мишљења Одбора од три лица, које Одбор Коморе одреди. Чланарина за 1936. год. може се отписати само у случају безуспешно извршене наплате.

Отписане чланарине неће се више исказивати у завршним рачунима, али ће Одбор Коморе и даље о њима водити евиденцију, и ако се укаже могућност извршиће наплату истих.

7. Овлашћује се Одбор Коморе да завршни биланс за 1937. год. изврши узимајући у обзир отписе извршене према тачкама 5.) и 6.) ових овлашћења.

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Разлике које се покажу код рачуна код којих су извршени отписи, отписаће се преко рачуна имовине.

В. Чланарина.

Одбор Коморе предлаже да чланарина и на дање остане у висини од Дин. 40.— месечно односно Дин. 480.— годишње.

Г. „Бранич“.

Одбор моли Скупштину да реши да се и у будуће Бранич шаље само оним члановима који свој члански улог редовно плаћају.

III Део. Дисциплинско веће

На последњој скупштини од 27 октобра 1935 год. изабрани су ови чланови Већа: за председника већа: Вагнер Ј. Стеван, за заменика председника г. г. Атанасијевић Радован и Илић С. Драгољуб, а за чланове: Анастасијевић Методије, Прендић Јован и Миленковић Ст. Бранислав, адвокати из Београда.

У смислу § 61 зак. о адв. и § 82 пословника извршен је овај распоред по зборовима и то:

I. Збор

- Претседник: *Вагнер Ј. Стеван*, адв. из Београда
- Заменик: *Стојадиновић Драгослав*, адв. из Београда
- Чланови: *Влајић Божић*, адв. из Београда
Крчевинац Димитрије, адв. из Београда
Прендић Јован, адв. из Београда
Цукавац Милош, адв. из Ћуприје

II. Збор

- Зам. Претседника: *Мијатовић Павле*, адв. из Београда
- Чланови: *Ненадовић Љубомир*, адв. из Београда
Атанасијевић Методије, адв. из Београда
Мијатовић Добривоје, адв. из Шапца

III. Збор

- Зам. Претседника: *Илић С. Драгољуб*, адв. из Београда
- Чланови: *Ступаревић Ђорђе*, адв. из Београда
Димитријевић Борислав, адв. из Београда
Ивеша Михаило, адв. из Крагујевца

IV. Збор

- Зам. Претседника: *Атанасијевић Радован*, адв. из Београда
- Чланови: *Живановић Сава*, адв. из Београда
Мићовић Сава, адв. из Београда

Чланови Заменици: *Трајковић Коста* и *Закић Владимир*, адв. из Београда.

На место заменика претседника г. *Павлићевића Војислава*, адв. који је дао оставку, кооптиран је за члана од стране Одбора и Коморе г. *Стојадиновић Драгослав*, адв. а на место умрлог *Јовановића Добривоја* Одбор је поставио г. *Закића Владимира*, адв. из Београда.

Сам рад Дисциплинских кривица кретао се у протеклој години овако:

Предмети у Дисциплинском Већу

1. Из прошле године остало је на раду: код истражног повереника	54
2. Код заступника Коморе	2
3. По оделењима	16
4. У овој години од скупштине 27. X. 1935. до данас дошло је нових предмета	73
5) Непосредно дошло Дисциплинском Већу предмета	1

Свега предмета . 146

По зборовима на раду је предмета:

	Из прошле године	из ове године	свега
I. Збор	10	21	31
II. „	6	20	26
III. „	11	15	26
IV. „	4	21	25

Свега предмета 108

Од ових предмета расправљено је по зборовима:

	Пресудама решењима — прекид изстрада	остало у раду	послато на дослађење	свега	
I. Збор	4	12	11	4	31
II. „	4	8	14	—	26
III. „	5	3	17	1	26
IV. „	2	3	17	3	25

Свега предмета 108

Сем тога Веће је решењима наредило истрагу на основу 75 зак. о адв. и то: I Збор 12 предмета, II Збор 7 предмета, III Збор 12 предмета и IV Збор за 5 предмета.

Код истражног повереника има на раду предмета	21
Код Среских Судова § 78 зак. о адв. прав. помоћ	12
Код Заступника Коморе	1
Ван оделења	4

Свега предмета 146

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
В
Л
И
О
Т
Е
К
А

Пресудама су ослобођени четири оптужена адвоката, а 11 су кажњени и то: због повреде дужности 10, а због повреде угледа и части адв. сталежа, свега један.

Код Касационог суда има предмета 8.

Ради илустрације рада у Дисциплинском Већу за протеклих 7 година њеног рада нека послуже ови податци:

Од августа 1929 год. када је Веће почело да функционише до данас примљено је у рад 339 предмета. По сазнању Већа Одбор Коморе примио је око четири пута толико тужаба али су оне већим делом регулисане још у седницама самога Одбора.

Од ових предмета расправљено је предмета:

пресудом	решењем	чекају у одел. на одлуку	код истр. повереника
102	131	59	34
пресуда за 115 предмета		<u>Свега предмета 339</u>	

Даљи ток ових предмета био је овај:

- 1) Касац. суд оснажио је пресуда 25
- 2) Није било жалби по пресудама 48
- 3) Касациони Суд преиначио пресуда 18
- 4) На раду код Касационог Суда има

Свега предмета 98

Из ових цифара види се, да је 48 предмета постало извршно БЕЗ ЖАЛБЕ, што значи, да су сви заинтересовани: оптужени, Заступник Коморе, Врховни Државни тужилац при Касац. Суду и приватни тужилац били задовољни. Знатан број предмета на броју 24 оснажени су без примедаба вишег суда, што све заједно утврђује да је преко 75% предмета постало извршно према одлукама које су пале у оделењима Већа. Предмети пак који су код Касационог суда претрпели какве измене односе се у главном само на висину казне а не на постајање или квалификацију самог дела. Има свега 18 предмета преиначених од којих је код мањих кривица за 5 предмета повишена казна док је код 12 предмета казна смањена, а за један предмет позвано оделење да поступи по примедбама.

Решења је пало за 131 предмет. Противу ових решења било је свега 11 жалби. По овим жалбама оснажена су сва решења Већа. Ове цифре лепо утврђују, да је Дисциплинско Веће у свима својим зборовима у смислу § 66 и 87 зак. о адв. судило само по закону, убеђењу и правичи.

Дисциплинско Веће одржало је у току године 4 заједничке седнице свију својих чланова. На тим седницама решавана су питања од општег значаја за рад у Већу као:

1) да чланови Већа не могу заступати и бранити прив. тужиоце и оптужене адвокате код Дисциплинског Већа, јер се такав рад не слаже са њиховом дужношћу која им је поверена у име Коморе;

2) да се може применити пропис § 76 зак. о адв. у слу-

чајевима кад се адвокат или приправник по њиховим кривицама неће да одазову Већу ради саслушања нити хоће тужбу да приме ради одговора:

3) донета је одлука о томе када и у којим случајевима приватном тужиоцу треба осигурати право на правни лек по његовој тужби и т. д.

Како је Одбор Коморе покренуо у току године питање о измени Пословника, то су одржане две заједничке седнице свију чланова Одбора и Дисциплинског Већа на којима су расправљана поред горњих питања и многа друга из Пословника, што је предмет особне тачке дневног реда скупштинског за измену Пословника.

На последњој заједничкој седници чланова Већа од 22 септембра т. год. утврђено је, да у смислу § 61 Зак. о адв. и 80 Пословника имају испасти из Већа ова господа:

Влајић Божићар, Лекић Богдан, Ступаревић Ђорђе, Живановић Сава, Димитријевић Борислав и Трајковић Коста, адв. из Београда, Стојановић Илија, адв. из Зајечара и Ивеша Михаило, адв. из Крагујевца.

Даље се имају изабрати нови чланови на место кооптираних: Заменика Претседника г. Стојадиновића Драгослава, адв. и члана Већа г. Закића Владимира, адв. Према томе има се изабрати: Један заменик претседника и девет чланова Већа.

Претседник,
Штеван Вагнер.

* * *

Као што се из целог извештаја види, сви органи Коморини улагали су добру вољу и велики труд, да резултати њиховог рада буду што бољи. С обзиром на време које показује велику динамику, за адвокате може бити још тешких дана, како у погледу могућности и зараде, тако и у погледу уздизања угледа адвокатског реда и снажења адвокатске аутономије. Сви адвокати треба да буду свесни овога и да кроз своју Комору не само бране и одбране своја досадања права, већ и извојују све оно чега данас немају а што им и по закону и по природи њихове јавне функције припада.

Секретар,
Драгомир Ивковић.

Претседник,
Владимир Св. Симић.

Рад на изменама и допунама Пословника Адвокатске Коморе

На седници Одбора Коморе од 30. октобра 1935. године а по предлогу члана Одбора Милана Живадиновића прихваћена је у начелу потреба измена и допуна Пословника Коморе. Одлучено је да се зато изабере један стални ужи одбор од три члана. На седници од 13. новембра 1935. године у овај ужи Одбор изабрани су Трипко Жугић, Милорад Павловић и Милан Живадиновић.

Упућен је циркулар Дисциплинском већу, Заступништву Коморе, као и свима ужим одборима Одбора Коморе, са тражењем да се Одбору Коморе доставе мишљења и предлози, или бар сугестије о изменама и допунама Пословника.

Претседник Коморе Владимир Симић сазвао је прву заједничку седницу чланова Одбора Коморе, Дисциплинског већа и Заступништва Коморе, ради дискусије о изменама и допунама Пословника. Ова прва заједничка седница одржана је 29. априла 1936. год. и записник са исте публикован је у Браничу бр. 5 свеска за мај 1936. год. — стр. 234 до 238. На овој седници, а на предлог Милана Живадиновића, изабран је један ужи одбор коме је стављено у дужност, да узимајући у обзир све сугестије, које су у току дискусије на овој седници пале, изради један елаборат за измене и допуне Пословника, па да тај елаборат поднесе опет оваквој једној заједничкој седници, ради дефинитивног утврђивања текстова измена и допуна Пословника. У овај ужи одбор изабрани су од стране Одбора Коморе: Трипко Жугић, Милорад Павловић и Милан Живадиновић (цео ранији ужи одбор за измене и допуне Пословника изабран на седници Одбора Коморе од 13. новембра 1935. године); од стране Дисциплинског већа: претседник Стеван Вагнер и заменик претседника Радован Атанасијевић; и од стране Заступништва Коморе заменик заступника Коморе Милан Костић, стим да претседник овог ужег одбора буде претседник Коморе Владимир Симић.

Овај ужи одбор састао се 11. септембра 1936. год., па се после краће дискусије поделио у две секције. У прву секцију ушли су: Трипко Жугић, Милорад Павловић и Милан Живадиновић, а у другу секцију: Владимир Симић, Стеван Вагнер, Радован Атанасијевић и Милан Костић. Прва секција имала је да обради онај део Пословника, који говори о Скупштини и Одбору Коморе, изузев прописа § 54. у вези са пријавама и тужбама против адвоката за дисциплинске преступе и иступе, а друга онај део који садржи дисциплинске прописе, односно део који говори о Дисциплинском већу и § 54. у вези са пријавама и тужбама против адвоката за дисциплинске преступе и иступе. На крају је решено да се обе секције састану после 10 дана, тј. 21. септембра т.г. у 6 часова по подне у Комори и изнесу резултате свога рада на дискусију.

На дан 21. септембра т.г. одржао је ужи одбор седницу, на којој је свака секција поднела своје предлоге. После дискусије утврђени су текстови измена и допуна Пословника и о томе састављен записник.

У смислу одлуке седнице ужег одбора од 21. септембра претседник Симић сазвао је другу заједничку седницу Одбора Коморе, Дисциплинског већа и Заступништва Коморе за 30. септембар т.г. На овој седници извршене су коректуре елабората израђеног од ужег одбора, који је свима члановима унапред достављен и о томе састављен записник.

На II седници Одбора за измене и допуне Пословника Адвокатске Коморе, одржаној 21. септембра 1936. год., били су присутни: претседник Одбора Коморе Владимир Св. Симић и чланови Одбора: Милан Живадиновић и Милорад Павловић; претседник Дисциплинског већа Стеван Вагнер, заменик претседника Радован Атанасијевић и заменик заступника Коморе Милан Костић. Члан Одбора Коморе Трипко Жугић извинио се због недоласка јер се не налази у Београду.

На овој седници члан Одбора Милан Живадиновић прочитао је писмен елаборат о изменама прописа Пословника из одељка: Комора и Скупштине и Одбор Коморе, који је после краће дискусије, са незнатним изменама прихваћен од осталих присутних чланова.

Елаборат који се односи на измене и допуне прописа Пословника из одељка који говори о пријавама и тужбама против адвоката као и о Дисциплинском већу, прочитао је Радован Атанасијевић заменик претседника Дисциплинског већа, па је и овај елаборат са незнатним изменама прихваћен.

Потом је тако састављен елаборат о изменама и допунама Пословника штампан и раздељен члановима Одбора Коморе, Дисциплинског већа и Заступништва Коморе, који су се састали у заједничку седницу 30. септембра 1936. год. ради утврђивања дефинитивног текста предложених измена и допуна Пословника.

Присутни су били: претседник Коморе Владимир Симић и чланови Одбора Коморе: Војислав Милошевић, Савко Дуканац, Д-р Иван Рибар, Д-р Јанко Олип, Трипко Жугић, Д-р Видан О. Благојевић, Милорад Павловић, Милан Живадиновић, Д-р Радоје Вукчевић, Љубиша Димитријевић, Драгомир Ивковић, Лука Пешић и Драгослав П. Ђорђевић;

Претседник Дисциплинског већа Стеван Вагнер, заменици претседника: Драгољуб Илић и Радован Атанасијевић, и чланови већа: Љубомир Ненадовић, Борислав Димитријевић, Бранислав Ст. Миленковић, Димитрије Крчевинац, Сава Живановић, Сава Мићовић, Јован Прендић, Александар Вучићевић, Методије Анастасијевић, Владимир Закић; и

Заменици заступника Коморе: Радован Јеленић, Милан Костић и Боривоје Каменовић.

Деловођа — шеф канцеларије: Радомир Стоиловић.

На овој седници претседник Владимир Симић прочитао је члан по члан предлога за измене и допуне Пословника и позвао присутне да сваки стави своје примедбе ако их има поводом предложених измена и допуна.

У дискусији која је била веома дуга и значајна, учествовали су сви присутни чланови. Предлоге код предложених измена и допуна појединих параграфа Пословника стављали су и Александар

Вучићевић, Драгомир Ивковић, Лука Пешић, Милан Живадиновић, Д-р Радоје Вукчевић, Радомир Стоиловић, Јован Прендић, Војислав Милошевић, Сава Мићовић, Стеван Вагнер и претседник Владимир Симић.

Тако утврђене измене и допуне Пословника, Одбор Коморе на седници од 7. октобра 1936. год. прихватио је и утврдио дефинитивну редакцију предлога који је у целисти штампан у овој свесци „Б р а н и ч а“, одмах иза овога текста.

ПРЕДЛОГ

Одбора Адвокатске Коморе у Београд за измене и допуне Пословника Коморе који се подноси VIII редовној годишњој скупштини

О Комори у опште

замењује се насловом:

Комора и Скупштине

§ 1

§-у додаје се нов став који гласи: „Коморино је седиште у Београду, где се одржавају и њене скупштине“, тако да би измењен гласио:

„Адвокатска Комора у Београду састоји се из целокупног броја адвоката са територије Београдског Апелационог Суда, уписаних у именик ове Коморе.

Коморино је седиште у Београду, где се одржавају и њене скупштине“.

*

Изостављају се: § 2 (као непотребан); § 3 (садржан у § 1); §§ 4 и 5 (пренети из Закона о адвокатима — § 38); § 7 (пренет из Закона о адвокатима — § 38); и § 8 (садржан у § 1 Пословника).

*

§ 6 Пословника постаје § 2; § 9 постаје § 3; § 10 постаје § 4; § 11 постаје § 5; § 12 постаје § 6; § 13 постаје § 7.

§ 8

§§ 14 и 15 сједињују се и постају § 8 тако да би сада гласио: „Скупштинама председава претседник Коморе. Ако је он отсутан или спречен, замењује га његов заменик, а овога у истом случају најстарији присутни члан Одбора.

Претседник заступа скупштину за време њеног рада према другима, отвара је, руководи њеним радом и стара се о реду на њој и њеном достојанству.

Изоставља се § 16.

§ 9

§ 17 постаје § 9 с тим, да се измени његов први став, те би гласио:

„На свакој редовној скупштини по избору оверача записника (§ 7) и бројача гласова (§ 14), секретар ће прочитати извештај о раду Одбора Коморе и Дисциплинског већа за прошеклу пословну годину.“

У извештају о дисциплинским предметима не смеју се споменути имена адвоката дисциплински кажњених или стављених под дисциплинску истрагу, осим оних који су правно-снажно дисциплински кажњени обуставом вршења адвокатуре или брисањем из именика адвоката“.

§ 10

§§ 18 и 19 сједињују се и постају § 10 с тим што се први став § 19 изоставља, те би гласио:

„Претседник даје реч онима који желе да говоре, по реду пријаве. Он има право опоменути на ред оне који нарушавају ред или прописе Пословника, а одузети реч онима које је у току њиховог говора већ два пута опоменуо на ред.“

Забрањено је прекидати говорника док он говори, као и свака друга манифестација која спречава слободу говора.“

§ 11

§ 20 постаје § 11.

§ 12

§ 21 постаје § 12, с тим да се у последњој реченици иза речи „предлог“ стави реч „одмах“, тако да би измењен гласио:

„Ако се поднесе претседнику писмени предлог да се дебата по једном питању закључи и ако тај предлог прихвате бар 10 чланова скупштине, такав ће се предлог *одмах* ставити на гласање“.

§ 22 постаје § 13; — § 23 постаје § 14; — § 24 постаје § 15.

§ 16

§ 25 постаје § 16 с тим, да се у последњој реченици „§ 24“ замени са „§ 15“, тако да би измењен гласио:

„Скупштину закључује сам претседник по исцрпљењу дневног реда, а пре тога само по одлуци скупштине, изузев случаја из става 2 § 15 овог Пословника“.

§ 17

§ 26 постаје § 17.

Наслов: II део. „Пословник одбора. Глава I: Састав Одбора“ замењује се насловом:

Одбор Коморе

Глава I — Састав Одбора

§ 18

§ 27 постаје § 18.

§ 19

§ 28 постаје § 19, с тим, да се иза речи: „благајника“ изоставе речи: „и њему заменика“ (јер се он никако не бира нити је потребан), тако да би измењен гласио:

„Одбор сам бира из своје средине два секретара, једног благајника, једног библиотекара“.

§ 20

§ 29 постаје § 20, с тим да из првог пасуса остане: „Претседник заступа Комору пред судовима, властима и другима, претседава скупштинама и седницама одбора“, а цео остали текст да се изостави. Остала два пасуса остају непромењена, тако, да би измењен гласио:

„Претседник заступа Комору пред судовима, властима и другима, претседава скупштинама и седницама Одбора.

Он може у хитним случајевима наређивати издатке до 3.000.— динара о чему ће накнадно тражити Одборово одобрење.

Кад год је он спречен замењује га његов заменик, а овога у истом случају најстарији присутни одборник из Београда. Старешиство одборника одређује се по времену адв. праксе“.

§ 21

§ 30 постаје 21 и добија нову стилизацију, тако да би измењен гласио:

„Дужности секретара су да воде записник одборских седница, да подносе Одбору реферате по текућим предметима и да се старају о уредном и брзом отпиривљању послова.

Деобу рада између оба секретара вршиће претседник.“

§ 31 постаје § 22; § 32 постаје § 23.

§ 24

§ 33 постаје § 24, с тим, што се у последњој реченици речи „истека мандата Одбора“ замењују речима „наредне скупштине“, тако да би измењен гласио:

„Ако се за време трајања мандата Одбора упразни које одборничко место ма којим начином (смрћу, оставком на адвокатуру, трајном болешћу и тсл.) Одбор ће на осн. § 38. Зак. о адвокатима сам попунити упражњена места, а мандат овако изабраних чланова трајаће само до *наредне скупштине*“.

§ 34 постаје § 25.

Глава II. Надлежност и дужност одбора

§ 26.

§ 35 постаје § 26 с тим да се дода нови, четврти, пасус који би гласио: „После сваке годишње скупштине, одбор бира, на првој наредној седници, ужи одбор од 7 лица, који ће за Одбор Коморе спремати мишљења по свима законским пројектима и износити своје примедбе и жеље у погледу правосуђа и управе.

У овоме одбору морају бити 4 члана Одбора Коморе а

остали чланови могу бити и ван Одбора“, тако да би измењен гласио:

„Надлежност Одбора Коморе одређена је у главном у § 44 Зак. о адвокатима, али ће Одбор вршити и примање поклона, легата, издавање помоћи и све друге послове, који нису у надлежности осталих органа Коморе, а по природи својој принаде леже Одбору као управно-административном органу Коморе.

Нарочито је Одбор овлашћен и дужан чинити све што је потребно да заштити независност, част, достојанство и права адвокатског staleжа и да сви чланови Коморе и адв. приправници врше своју дужност.

Одбор ће преко комисије од три одборника вршити преглед благајне, њених рачуна, књига и списа, кад год то за потребно нађе, а најмање једанпут у три месеца.

После сваке годишње скупштине, Одбор бира, на првој наредној седници, ужи одбор од 7 лица, који ће за Одбор Коморе сиремати мишљења по свима законским пројектима и износити своје примедбе и жеље у погледу правосуђа и управе. У овоме Одбору морају бити 4 члана Одбора Коморе, а остали чланови могу бити и ван Одбора.“

— § 36 постаје § 27.

§ 28

§ 37 постаје § 28, с тим, да се место наведених параграфа ставе бројеви одговарајућих параграфа по овом предлогу и то: §§ 8, 10, 11 став 2., 14, 15 и 16, а место § 23, други став § 14, тако да би измењен гласио:

„Прописи о пословању на скупштини §§ 8, 10, 11 став 2., 14, 15 и 16, примениће се и на одборске седнице у колико је то могуће.

Ако који часник Одбора не би могао по смислу § 14 последњи став овог Пословника гласати, удаљиће се за време расправе и гласања о односном предмету“.

§ 29

§ 38 постаје § 29, с тим да се први пасус престилизује: „О раду сваке седнице водиће се записник у који ће се, поред имена присутних, укратко убележавати: предмети, расправе, предлози са именом предлагача, закључци, време рада“, тако да би измењен гласио:

„О раду сваке седнице водиће се записник у који ће се, поред имена присутних, укратко убележавати: имена присутних, предмети, расправе, предлози са именом предлагача, закључци, време рада.

Одвојено мишљење уноси у записник дотични одборник. Записник оверава претседник, секретар и сви присутни чланови.“

— § 39 постоје § 30.

§ 31

§ 40 постаје § 31, чији први став се мења и гласи: „О посло-

вима одбору реферишу претседник и секретари, а по потреби и члан Одбора“, док се у другом пасусу иза речи „референт“ има ставити „и секретари“, тако да би измењен гласио:

„О пословима Одбору реферишу претседник и секретари, а по потреби и члан Одбора.“

Из деловодног протокола мора се видети коме је и када предмет дат у рад. Референт и секретари дужни су без одлагања израдити предмет и о њему поднети извештај одбору усмено, а по потреби писмено“.

2

Одбороће књиге

§ 32

§ 41 постаје § 32, с тим, да се у другом ставу место речи „Главне књиге“ ставе „Све књиге осим помоћних“, тако да би измењен гласио;

„Одбор води деловодни протокол, регистар, записник седница, именик адвоката, именик адв. приправника, регистар дисциплинских казни (§ 108. Зак. о адвокатима), списак датих заступања, благајничке књиге, и друге помоћне књиге за које се укаже потреба.“

Све књиге, осим помоћних, морају бити, пре уписивања у њих, пагиниране, прошивене јемствеником, утврђене печатом Коморе и потврдом претседника, секретара и три одборника.

Књиге се чувају у одборовом стану, под надзором секретара, а благајничке под надзором благајника“.

§ 33

§ 42 постаје § 33.

§ 34

§ 43 постаје § 34, с тим, да се трећи пасус изостави, а четврти измени овако: „Али ако упис тражи лице које је већ било адвокат, ранг ће му одредити Одбор према времену раније адвокатске праксе“, тако да би измењен гласио:

„Именик се води хронолошки, т. ј. по датуму уписа.“

Старији је онај адвокат који је пре уписан у именик.

Али ако упис тражи лице које је већ било адвокат, ранг ће му одредити Одбор према времену раније адвокатске праксе.

За сваког адвоката мора у именику бити посебна страна на којој ће се убележавати: редни број, име и презиме адвоката, број и датум решења Одбора о пријему у чланство, адреса, наступеле промене“.

§ 35

§ 44 постаје параграф 35, с тим да се последњи став допуни: „..... и остале таксе у вези са уписнином, као и члански улог за три месеца“. Тако би измењен гласио:

„За упис у именик подноси се писмена молба са доказима предвиђеним у Зак. о адвокатима.“

Сем тога молилац ће у молби означити: 1) да с платом не врши државну или другу коју јавну или приватну службу у својству чиновника; 2) да не врши занимање које се не слаже са угледом, чашћу или независношћу адвоката; 3) где жели да има своји пословно седиште које мора бити у месту суда.

Молбу је дужан молилац својеручно потписати и означити своју адресу. Уз молбу се прилаже прописана уписнина у готовом новцу и остале таксе у вези са уписнином, као и члански улог за три месеца“.

*

Изоставља се § 45 старог Пословника као излишан.

*

§ 36

§ 46 постаје § 36, с тим, да се уметне као први пасус ово: „По примљеној молби реферисаће надлежни секретар на првој наредној седници Одбора“, а да се последњи пасус § 47 пребаци као последњи став овога параграфа тако да би измењен гласио:

„По примљеној молби реферисаће надлежни секретар на првој наредној седници Одбора.“

Ако решење Одбора гласи да се молилац упише у именик, молилац ће најпре положити усмену заклетву пред претседником Коморе, а сем тога предаће одмах и својеручно написану и потписану заклетву у см. § 8 Зак. о адвокатима коју ће оверити претседник.

По извршеној заклетви уписаће се у именик.

О упису издаће се, по наплати таксе, решење и известити Мин. Правде, Касациони и Београдски Апелациони суд, као и објавити упис у Служб. Новинама.

Ако се решењем Одбора ускраћује молиоцу упис у именик, Одбор ће о томе издати молиоцу образложено решење које потписују претседник и секретар,

Без Одборове одлуке нико не може бити уписан нити избрисан из адвокатског именика“.

Објаве у см. §§ 8 и 111 Зак. о адвокатима плаћа адвокат кога се те објаве и шичу“.

§ 37

§ 47 постаје § 37, с тим, да се изостави последњи став, који је пребачен као последњи став § 36, тако да би гласио:

„Поред хронолошког именика крајем децембра сваке године сачиниће се и азбучни именик по презименима и почетком јануара идуће године објавити о трошку Коморе на начин који предвиди Одбор Коморе“.

§ 38

§ 48 постаје § 38 с тим, да се изостави претпоследњи став тако да би гласио:

„Именик адв. приправника је званично установљени списак приправника који су на пракси код адвоката чланова Београдске Коморе.“

Он ће се водити по смислу §§ 33 — 37 у колико се ове одредбе могу применити.

Уз молбу се прилаже прописана уписнина у готовом новцу и остале таксе“.

§ 39

§ 48а постаје § 39.

3

„Акта, списи, доставе, преписка“ замењује се са:

„Списи и доставе“.

*

Укидају се §§ 49 и 52.

*

§ 50 постаје § 40; — § 51 постаје § 41.

4

Одборово посредовање

§ 42

§ 53 постаје § 42, с тим, да се у првом ставу у четвртном реду после речи: „претседник ће“ дода уметнута реченица: „ако није случај дисциплинске кривице“, тако да би измењен гласио:

„Кад у адвокатском пословању настану спорови међу адвокатима, адв. приправницима, или између ових, или између њих и странке, претседник ће, *ако није случај дисциплинске кривице*, на предлог ма које интересоване странке покушати изравнање, или у ту сврху одредити кога одборника или адвоката.

Ако странке не дођу на позив или не успе први покушај изравнања, претседник или одређени одборник одн. одређени адвокат није дужан даље посредовати.

Исто важи и за спор о адвокатској награди.

Поравнања закључена према § 29. Зак. о адв. извршна су у смислу Грађ. Парничног Поступка, а потписују их претседник и секретар.

За захтев посредовања Одбора молилац плаћа 50.— динара у готову.

Ако се поравнање постигне, странке плаћају солидарно још 2% у готовом новцу од суме поравнањем утврђене.

Сваки адвокат и адв. приправник уписан у именик дужан је на позив за посредовање доћи у Коморине просторије или дати писмену изјаву, иначе чини дисц. иступ. Пуномоћника може упутити само кад је спречен лично престати или му је седиште ван Београда. Приватна лица могу престати лично или преко законом претставника или опуномоћеног адвоката“.

5

Поступак са тужбама

§ 43

§ 54 постаје § 43 и измењен би гласио:

„Свака пријава, досиљава или шужба против адвоката или адвокатског приправника, која буде досиљављена Комори (Одбору, Дисциплинском већу или засиљунику Коморе), досиљавиће се шуженом да по њој поднесе Комори одговор у остављеном року. По пријему одговора или прошеку рока досиљавиће се предмет одмах засиљунику Коморе на реферат.“

Засиљуник ће без одлагања ову расмотријати и уз повраћај предмета даћи своје писмено украјко образложено мишљење:

а) о засиљарелости;

б) да ли је шужилац овлашћен на шужбу и

в) подлежи ли или не подлежи ствар дисциплинском суђењу.

По пријему предлога засиљуника Коморе Одбор ће на првој наредној седници одлучијати:

1) да се предмет упути Дисциплинском већу ако засиљуник Коморе нађе да предмет подлежи дисциплинском суђењу;

2) да се предмет упути Одбору Тројице ако засиљуник по предлаже и ако не стоји случај из § 94 шач. д) Зак. о адвокатима; а ако шај случај стоји, предмет ће се досиљавијати Дисциплинском већу;

3) ако засиљуник Коморе нађе да нема месиа никаквом дисциплинском постујку, онда ће Одбор одлучијати:

а) ако се слаже са оваквим мишљењем засиљуника Коморе а стоји случај из § 94 шач. д) Зак. о адвокатима, онда се предмет шаље Дисциплинском већу на одлуку; а ако не стоји случај из § 94 шач. д) Закона предмет ће се сматрајати као окончан; и

б) ако се не слаже са мишљењем засиљуника Коморе, онда ће му предмет врајати с налогом да покрене дисциплински постујак“.

Одбор тројице

§ 44

§ 55 постаје § 44 с тим, да се у другом ставу место речи: „и предаје се у затвореном коверту лично заинтересованима“ стави: „и предаје се лично заинтересованима на доставницу или преко поште на рецепис“, као и да се у ставу трећем место речи: „Ко“ стави: „Адвокат или адвокатски приправник који“, тако да би измењен гласио:

„Одбор Тројице изабран у см. § 44 и 50 Зак. о адвокатима, суди иступна дела из § 54 истог закона.“

Овај одбор ради по правилу усмено. Само позиви странака, и коначна одлука писмени су и предају се лично заинтересованима на доставницу или преко поште на рецепис.

Адвокат или адвокатски приправник који не претстане у одређено време на позив овог Одбора, а не оправда се за 10 дана од кад је требао претстати, или не изврши пресуду његову, чини дисциплинску кривицу.“

§ 45

§ 56 постаје § 45 с тим, да се други пасус измени и да гласи: „Пре одлуке окривљени мора бити саслушан или позван“

УНИВЕРЗИТЕТСКА
ВИБЛИОТЕКА

да се брани пред Одбором. Ако окривљени уредно позват (§ 44) не дође, Одбор доноси одлуку и без саслушања“, тако да би измењен гласио:

„Одбор има право предузети претходно извиђање преко једног члана Одбора.

Пре одлуке, окривљени мора бити саслушан или позван да се брани пред одбором. Ако окривљени уредно позват (§ 44) не дође, Одбор доноси одлуку и без саслушања.

Пресуду потписује Одбор који је судио и целовођа, и она је извршна, а изриче се одмах по свршеном извиђању“.

§ 46

§ 57 постаје § 46, с тим, да се цео измени, тако да би измењен гласио: „Одбор тројице убележава у нарочиту књигу све предмете по којима је изрекао казну. О овоме се стара секретар Одбора Коморе“.

7

Именовање заступника, преузимаача канцеларије и заступника сиромашних.

§ 47

§§ 58 и 59 сједињују се, с тим, да први став гласи: „Одређивање заступника и заменика вршиће се под условима и на начин предвиђен у §§ 25 и 34 Зак. о адвокатима“, а да одмах из овога става дође цео текст § 59 изузев последњег става тако да би измењен гласио:

„Одређивање заступника и заменика вршиће се под условима и на начин предвиђен у §§ 25 и 34. Зак. о адвокатима.

Одбор Коморе именоваће привремене заменике оним адвокатима, који су отсутни за дуже од три месеца или су болесни а сами нису одредили себи заменика (§ 44 сл. е) Зак. о адвокатима).

Одбор Коморе именоваће преузимаача канцеларије у случају кад је који адвокат избрисан из именика, или је умро, или пао под стечај. Привременог преузимаача одредиће ономе коме је обустављена адвокатура.

Предлози адвоката или његове родбине у погледу избора заменика или преузимаача канцеларије уважиће се, ако против тога не би стајали нарочити разлози.

О именовању заступника извештава се Београдски Апелациони Суд“.

§ 48

§ 60 постаје § 48, с тим, да се у првом ставу, четврти ред изоставе речи: „и кад поднесе уверење о сиромаштву а искључиво пред судовима, тако да би измењен гласио:

„Одбор Коморе поставља заступника сиромашној странци само онда, кад је по закону мора заступати адвокат.

Заступник ће се одређивати само из реда адвоката, из места где је предмет на расправи, а по азбучном имену адвоката тога места.

Ако одређени заступник мора водити више спорова истој странци, то му се урачунава за толико заступања колико је спорова, ако докаже ту околност.

Ако преузимац канцеларије наиђе на више заступништва сиромашних, овлашћен је преузети само једно ако више не жели, а остала ће се предати другим адвокатима по већ поменутом азбучном реду.

Одбор ће постављеног заступника ослободити заступања, ако овај већ заступа противну странку или је у таквом односу са странком или њеним противником, да би могао доћи у сукоб са адвокатском дужношћу. У овоме ће се случају одмах поставити други заступник, а ослобођеном се заступнику има доделити прво наредно заступање.

Заступник сиромашне странке не сме тражити од странке награду, иначе чини дисциплински преступ. Али ако странка дође до могућности да плати заступање, заступник има право захтевати од ње награду. У сваком случају он има право тражити од странке награду нужних трошкова.

8

Наслов: „Уписнина и чланарина“ мења се тако да би гласио:

„Уписнина, чланарина и коморске таксе“

§ 49

§ 61 постаје § 49, с тим, да се у другом ставу, пети ред, место речи: „прве године“, стави „прве две године“, а да се као нов шести став дода: „У случају прекида вежбе услед одслужења рока у војсци или услед једногодишње бесплатне вежбе у суду, адвокатски приправник неће плаћати ништа за поновни упис“, тако, да би измењен гласио:

„За упис у именик адвоката плаћа се уписнина: у Београду 2.000.— динара, а у другим местима 1.000.— динара.

За упис пресељења адвокатске канцеларије из једнога места у друго плаћа се 300.— динара. Али ако адвокат чије је пословно седиште ван Београда, у току прве две године после уписа у именик затражи пресељење у Београд, платиће поред таксе за пресељење, још и разлику уписнине.

За измену адресе у именику плаћа се 20.— динара.

За упис у именик адв. приправника плаћа се уписнина: у Београду 300.— динара, а у другим местима 150.— динара.

За упис из једне адвокатске канцеларије у другу, адв. приправник плаћа 50.— динара.

У случају прекида вежбе услед одслужења рока у војсци или услед једногодишње бесплатне вежбе у суду, адвокатски приправник неће плаћати ништа за поновни упис.“

§ 50

§ 62 постаје § 50 с тим, да се дода нов став: „После сваке годишње скупштине, на првој наредној седници, Одбор Коморе изабраће из своје средине ужи Одбор од три лица који ће контролисати уредно наплаћивање чланских улога, подносити реферате и сходне предлоге Одбору Коморе“, тако, да би допуњен гласио:

„За покриће издатака потребних за правилно функционисање Коморе плаћају чланови Коморе чланарину која се одређује буџетом за сваку буџетску годину, а која се плаћа тромесечно унапред.

После сваке годишње скупштине, на првој наредној седници, Одбор Коморе изабраће из своје средине ужи Одбор од три лица који ће контролисати уредно наплаћивање чланских улога, подносити реферате и сходне предлоге Одбору Коморе“.

8

Библиотека

§ 51

§ 63 постаје § 51.

9

Карта Идентитета

§ 52

§ 64 постаје § 52, с тим, да се у првом пасусу изоставе речи „у року од два месеца од када овај Пословник ступи на снагу прибавити од Коморе“ и стави место тога реч „имати“; за тим, да се дода нов став између трећег и четвртог става који гласи: „Адвокати су дужни сваке друге године, и то непарне године, а адвокатски приправници, сваке године, заменити легитимацију новом са фотографијом тога времена“; а да се пети пасус који сада постаје шести измени овако: „Приправницима ће се карта одузети када буду избрисани из именика адвокатских приправника, а при промени адвокатске канцеларије издати нова“, тако да би измењен и допуњен гласио:

„Сваки адвокат и адв. приправник дужан је *имати* и увек собом носити карту идентитета, на којој ће бити означено његово име и презиме, звање, место пословног седишта, а утиснута и његова фотографија из времена издања карте. Карта ће имати и печат Коморе, а потписује је председник са секретарем.

Фотографија ће се предати Комори у два примерка, од којих ће један остати у архиви Коморе.

У карти адв. приправника значи ће се и код кога је адвоката на вежби.

Адвокати су дужни сваке друге године, и то непарне године, а адвокатски приправници, сваке године, заменити легитимацију новом са фотографијом тога времена.

На случај смрти, оставке на звање или брисања из именика

карта се има повратити Комори ради уништаја, а на случај суспендовања депоноваће се секретаријату Коморе где ће остати за све време суспендовања.

Приправницима ће се карта одузети када буду избрисани из именика адвокатских приправника, а при промени адвокатске канцеларије издати нова.

За карту се плаћа 10.— динара“.

11

Службено гласило Коморе

§ 53

§ 65 постаје § 53, с тим, да се други пасус измени и да гласи: „Уређивање се поверава редакционом одбору од три члана, које бира Одбор Коморе после сваке редовне скупштине“, даље, мења се став четврти и гласи: „Чланови Коморе, који уредно плаћају чланарину добијају Бранич бесплатно, тако, да би измењен гласио:

„Службено је гласило Коморе „Бранич“, месечни правни часопис који излази у Београду.

Уређивање се поверава редакционом одбору од три члана које бира Одбор Коморе после сваке редовне скупштине.

У свакој свесци (броју) Бранича мора бити један потребан део за службена саопштења Коморе.

Чланови Коморе који уредно плаћају чланарину добијају Бранич бесплатно.

12

Наслов: „о надзору над адвокатима и њиховом пословању“ замењује се насловом:

„О надзору над адвокатима и њиховим пословима“

§ 54

§ 66 постаје § 54.

§ 55

§ 67 постаје § 55, с тим, да се изостави трећи пасус тако, да би измењен гласио:

„Адвокат је дужан по § 21 став 3 Зак. о адвокатима саставити записник:

За послове из области приватно правне, спорне или неспорне, који прелазе правни савет и изискују даљи рад, а вредност им премашује 12.000 динара;

За послове било које вредности у којима би странка давала адвокату упутства због којих би он могао одговарати за повреду части или лажно оптужење.

Али адвокат није дужан саставити записник ни у напред означеним случајевима, ако је за поступак примио писмено упутство (налог, писмо) странке, или ако ова сама потпише адвоката-

тов састав (тужбу, молбу, жалбу и тсл.) у оригиналу или препису“.

— § 68 постаје § 56; — § 69 постаје § 57; — § 70 постаје § 58; — § 71 постаје § 59; — § 72 постаје § 60.

§ 61

— § 73 постаје § 61, мења се и измењен би гласио:

„Адвокат чини дисциплинску кривицу, преступ, ако повреди дужности свога звања или ако својим понашањем, било у своје звању или иначе, нарушава част и углед свога staleжа (§ 50 Зак. о адвокатима), а поред већ предвиђених случајева из § 51 Зак. о адвокатима, нарочито још и онда:

1) ако поред своје канцеларије држи филијалу;

2) ако ради у друштву са лицем, које није адвокат, или ради у ортаклуку са својим приправником или са овим на проценат;

3) ако врши агентске, трговачке и сличне послове, који се не слажу са његовим достојанством; али у овим пословима може давати савет;

4) ако је саветник у установама које неовлашћено и бесправно врше адвокатске послове или овима у таквим пословима помаже;

5) *ако у циљу прибављања клијентеле обећава награду посредницима или се служи препоручљивим циркуларима, рекламним публикацијама и томе слично; или је у томе циљу у договору са чиновницима или апсанцијама. Понуда колегама из других места за правну везу доушћена је;*

6) ако се пред клијентима или другим злонамерно неповољно изражава о стручној спремности својих колега;

7) *ако прекупи поверену му ствар или један њен део;*

8) ако тражи награду од сиромашне странке којој је за заступника постављен;

9) ако поступи противно одредбама §§ 55, 56 и 57 овог Пословника;

10) ако не врши праксу само онде где му је седиште канцеларије;

11) *ако не плаћа члански улог у смислу § 50 Пословника; и*

12) *ако се прими послова, који вређају његову независност и достојанство или углед адвокатског staleжа“.*

12

О надзору над адвокатским приправницима

§ 62

§ 74 постаје § 62, с тим, да се у првом ставу речи: „потврду уверења која издају адвокати о вежби“ замени речима: „издавање уверења о вежби“; као и да се у другом ставу изоставе речи „пригодним начином“ а да се место тога стави: „преко ужег одбора, који ће се бирати на исти начин као и одбор за чланске улоге. Овај одбор вршиће непосредан надзор над радом

адвокатских приправника и подносиће Одбору извештаје и своје предлоге свака три месеца“, тако да би измењен и допуњен гласио:

„Одборово је право и дужност надзиравати адв. приправнике; проверавати да ли вежбу код адвоката у истини врше; давати и ускраћивати издавање уверења о вежби.

Проверавања вежбе Одбор ће вршити преко ужег одбора који ће се бирати на исти начин као и одбор за чланске улоге. Овај одбор вршиће непосредан надзор над радом адвокатских приправника и подносиће Одбору извештаје и своје предлоге свака три месеца.

Одбор има право приправницима стављати своје примедбе и захтевати да отклоне недостатке“.

§ 63

§ 75 постаје § 63, с тим, да се први пасус измени и да гласи: „Почетак вежбе мора се пријавити Одбору најдаље за 7 дана када је приправник ступио у адвокатску канцеларију. Прекид вежбе мора се пријавити најдаље за 7 дана, а иступање најдаље за 10 дана од иступања“, тако да би измењен гласио:

„Почетак вежбе мора се пријавити Одбору најдаље за 7 дана од дана када је приправник ступио у адвокатску канцеларију. Прекид вежбе мора се пријавити најдаље за 7 дана, а иступање најдаље за 10 дана од дана иступања, јер се иначе као дан почетка вежбе узима дан када је пријава стигла Одбору, а време прекида и дан иступања утврдиће Одбор по слободној оцени.

Дужност ових пријава лежи на адвокату. Ако он ово пропусти да учини, приправник ће моћи то и сам да достави Одбору Коморе.

Неверно пријављивање почетка вежбе, прекида или иступања, привидност вежбе, повлачи за адвоката казну по § 55 тач. б) Зак. о адвокатима, а за адв. приправника казну из § 55 тач. в) истог закона, поред тога што се време неверно пријављено као и време привидне вежбе неће урачунати у стаж (вежбу)“.

§ 64

§ 76 постаје § 64, с тим, да се измени, односно изоставе речи из првог става: „старалац стецишне масе а“, као и да се реч „по“ замени речју „без“, тако, да би измењен гласио:

„Адвокатски приправник не може имати самосталну канцеларију, нити ма какву ознаку самосталног рада (таблу, штамбиљ и тсл.). Он у своје име не може никаква акта потписивати ни предавати властима као заступник странака изузев случаја законом предвиђених. Исто тако он не може бити старалац по обезбеђењима и извршењима без одобрења свога шефа.

Због поступања противно овом пропису адв. приправник биће кажњен по § 55 сл. б) Зак. о адвокатима, а у поновљеном или тежем случају по § 55 сл. в) или г) истог закона“.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

III Део

Пословник Дисциплинског већа

§ 77 постаје § 65.

§ 66

§ 78 постаје § 66, с тим, да се други пасус измени и да гласи: „акта администрације Дисциплинског већа потписују претседник или заменици“, тако, да би измењен гласио:

„Дисциплинско веће има свој печат који гласи: „Дисциплинско Веће Адвокатске Коморе у Београду“.

Акта администрације Дисциплинског већа потписују претседник или заменици“.

§ 79 постаје § 67;. — § 80 постаје § 68.

§ 69

§ 81 постаје § 69, с тим, да се други став изостави, тако да би измењен гласио:

„Претседник већа одређује једног члана већа који ће поред своје судиске дужности, бити за целу годину секретар већа“.

§ 70

§ 82 постаје § 70.

§ 71

§ 83 постаје § 71, с тим, да се у другом ставу изостави текст: „према разлозима оних чланова који су гласали за изречену одлуку“, тако да би измењен гласио:

„Перовође оделења одређује претседник већа према § 86 став 2 Зак. о адвокатима, али се чланови Одбора не могу одређивати за перовође.

Дужност је перовође да по упуту председавајућег води записник главне расправе и израђује пресуде“.

§ 84 постаје § 72; § 85 постаје § 73.

§ 74

§ 86 постаје § 74, с тим, да се други став измени овако: „Пресуде ће садржавати: заглавље, диспозитив и образложење“ тако да би измењен гласио:

„Записник о главној расправи треба да садржи имена присутних чланова већа и перовође, присутног заступника Коморе, окривљеног и његовог евентуалног браниоца, битне моменте расправе и оверу председавајућег и перовође.

Пресуде ће садржавати: заглавље, диспозитив и образложење“.

§ 75

§ 87 постаје § 75.

§ 76

§ 88 постаје § 76, с тим, да му се дода други нов став, тако да би допуњен гласио:

„Окривљенику непозната боравишта именује заступника претседник дисц. већа (§ 92 Зак. о адвокатима).

А ако је адвокату или адвокатском приправнику познато боравиште и он шужбу прими па на исту не одговори, ниши у предузетом дисциплинском поступку престане ради саслушања дисциплинском суду (односно истражном поверенику), ниши замољеном редовном суду, онда ће од стране дисциплинског већа бити позват са напоменом у позиву да ће се у случају неодржавања према њему применити одредба из § 76 Зак. о адвокатима.

Овај позив мора бити упућен шуженом на познату адресу преко службеника Коморе или у препорученом писму на повратни реценс. Ако овакав позив буде предат шуженом и он не престане ради саслушања или пријем позива одбије, онда ће Дисциплинско веће и без његовог саслушања донети одлуку у смислу одредбе из § 76 Зак. о адвокатима“.

§ 77

§ 89 постаје 77.

§ 78

Умеће се потпуно нов параграф, који би гласио:

„Чланови Одбора Коморе, Дисциплинског већа, Дисциплинског већа при Касационом суду, заступник Коморе и његови заменици не могу бити заступници приватног шужиоца, ниши браниоци окривљеног адвоката и адвокатског приправника у току целог дисциплинског поступка.

Од овога се изузима случај из § 92 Зак. о адвокатима, односно § 76 Пословника“.

§ 79

§ 90 постаје § 79.

§ 80

§ 91 постаје § 80.

§ 81

§ 92 постаје § 81, с тим, да се у другом ставу цифра „300“ замени цифром „150“, тако, да би измењен гласио:

„Часницима Коморе, адвокатима и адв. приправницима, кад извршују какав посао Коморе по налогу Одбора, одн. Дисциплинског већа, припада из коморине благајне накнада трошкова које су учинили у вршењу свог мандата.

У име путних трошкова накнађује им се за путовање железницом II-ге, а бродовима I-ве класе. Сем тога имају право на дневницу у 150.— динара кад путују изван седишта своје канцеларије.

Путни се трошкови и евентуална дневница издају на захтев и унапред, с тим, да се то оправда обрачуном у року од 10 дана од извршеног посла.

Трошковнике који се тичу дисц. већа визира и оправдава претседник већа, а остале претседник Коморе. У оба случаја жалба се може поднети Одбору Коморе за 8 дана.

Трошковник претседника Коморе и председник Дисциплинског већа одобрава Одбор Коморе.

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА

ВИБЛИОТЕКА

§ 82

§ 93 постаје § 82, с тим, да се цео измени, тако да би измењен гласио:

„Ове Пословнике може мењати или допуњавати скупштина на којој буде присутна бар једна петица уписаних чланова према бројном стању на дан скупштине и по апсолутном већином присушних чланова„.

* * *

За Одбор Коморе

Секретар,
Драгомир И. Ивковић

Претседник,
Владимир Св. Симић

САОПШТЕЊА

У вези извештаја Коморе о раду у овој години, објављујемо следећа документа:

Заштита адвокатских интереса у Уредби о заштити земљорадника.

Министарство Правде, — Београд.

Господине Министре!

Најновија Уредба о заштити земљорадника реципирала је у другоме ставу члана 12 пропис трећег става члана 9. Уредбе о з. з. од 3-VIII-1934, али с овим додатком:

„а у случајевима, у којима није обавезно заступање адвокатом вјеровнику не припада право накнаде адвокатске награде“.

С тим новим ставом тешко су угрожени интереси не само вјеровника, него и претежне већине адвоката, нарочито оних у сједиштима среских судова. Док су одвјетници већ са реципираним ставом доста прикраћени, али се томе нијесу опирали, сматрајући својом патриотском и социјалном дужношћу да и они нешто допринесу за повољно ријешење проблема земљорадничких дугова, — дотле су са цитираним додатком управо уништени, и то сувишно и скрајње неправедно уништени. Већина тражбина земљорадника, напосе након Уредбом предвиђеног отписа, расправит ће се пред Среским судовима, гдје није обавезно заступање адвокатом. Нарав парнице и занимање вјеровника, који су већином новчани заводи, тражит ће да се они у тим парницама послуже адвокатом. Али према цитираноме пропису морали би они сами накнадити трошак одвјетнику, а то би значило за њих нове жртве и губитак, који би их евентуално могао одвратити и од самог поступка. Последица тога била би да би и вјеровник изгубио своју тражбину и адвокат своју зараду. Ако би се ипак вјеровник одлучио да заметне по адвокату судски поступак, адвокат би морао тако снизити свој трошак да ни из далека неби био еквивалент његова рада. Опет би, дакле, адвокат губио.

Разумљиво је, ако се од свакога сталежа, па и од адвокатскога, захтјевају неке жртве у корист земљорадника, али и те жртве морају имати извјесну меру и границе. Неразумљиво је и неправично ако те жртве заузму толики опсег те уништују већи дио сталежа. Адвокати нијесу капиталисти; они су радници баш као и земљорадници. Њихов трошак није никакав привилегиј ни посебна награда, него заслужена плаћа за поштен и потребан рад. Зашто, дакле, кад полазимо са социјалног становишта, ускраћивати томе сталежу плаћу за његов рад? Рећи ће се, да вјеровник има да накнади онај трошак, али горе наведени аргуменат доказује да вјеровник неће бити у стању то учинити или пак само у ограниченој мери.

Нова Уредба усвојила је принцип индивидуалне заштите. Томе принципу противи се цитирани пропис. Јер они, против којих морат ће се повести пар-

нија или извршење, бит ће скоро искључиво само обијесни земљорадници, они који нијесу хтјели удовољити својим дужностима. Уредба пружа земљорадницима довољну заштиту, а пред суд доћи ће у главноме они, који ни након те заштите нијесу удовољили својим дужностима. Постоје двије могућности: или је Уредба довољно заштитила земљорадника, или није. Ако је оно прво, онда нема разлога да земљорадник долази пред суд, ако ипак дође пред суд, онда се то догодило његовом кривњом, па у том случају није завриједио још даљњу заштиту да буде поштеђен од одвјетничких трошкова, нити је вјеровник завриједио да буде кажњен нескривљеним ношењем одвјетничкога трошка. Ако пак Уредба није довољно заштитила земљорадника, онда ју треба попунити. Свакако, цитираним прописом повријеђен је принцип индивидуалне заштите, принцип да се земљорадника штити догле, докле је потребно и то заслужује.

Приговорени пропис шкоди и правосуђу као и сврси Уредбе. Он управо дражи земљорадника да не изврши Уредбу. Јер зашто да ју изврши, зашто да намирује вјеровника кад може испуњење тих обвеза одгодити улажењем у судске парнице, парнице које га не стоје ни паре.

Молимо зато да се горњи скрајње неправедни пропис исправи било новом Уредбом било пак Правилником. Начин, како ће се то учинити, могао би се наћи консултовањем свију Адвокатских Комора, које сигурно жале да уопће нијесу консултоване прије Уредбе. Што се нас тиче, ми би предложили да се исправак проведе у Правилнику с овим прописом:

„У случајевима, када по чл. 12 Уредбе не припада вјеровнику право накнаде адвокатске награде, припада то право изравно самоме адвокату према дужнику. Зато ће суд у осуди наложити дужнику плаћање адвокатске награде изравно самоме адвокату“.

Или пак овако:

„Под адвокатском наградом у члану 12 Уредбе, не разумијевају се режиски трошкови адвоката и његови те вјеровника ефективни издаци, а напосе они издаци и трошак, који би вјеровник имао да је мјесто адвоката он морао лично приступити на суд, или радити пред судом. Накнаду таквих трошкова и издатака наложити ће суд дужнику“.

Господине Министре! Ви сте највећи дио свога живота провели у адвокатском звању, па су Вам познате његове невоље, које јавност, заслијепљена предрасудама, неће да види. Зато имамо право тражити од Вас да те невоље уважите, и да их не повећате остављајући приговорени пропис Уредбе неисправљеним. На томе оснивамо нашу наду да ћете учинити све могуће за уважење ове наше молбе.

Адвокатска Комора у Загребу.

Тајник:
Д-р Видман в. р.

Претсједник:
Д-р Полишео в. р.

Адвокатска Комора Бр. 1974 — 21 октобра 1935 год. у Београду.

Господину Министру Правде.

Поводом најновије Уредбе о заштити земљорадника, Адвокатска Комора у Загребу поднела Вам је претставку под Бр. 2706 од 8 октобра 1935 године, у којој је указала на чињеницу, да је нова Уредба у другом ставу члана 12 примила пропис трећег става чл. 9 Уредбе од 3-VIII-1934 године, но са додатком који гласи:

„А у случајевима, у којима није обавезно заснување адвокатом, веровнику не припада право накнаде адвокатске награде“.

Загребачка Комора износи, како ће од ове измене имати штете не само веровници него и велики број адвоката, нарочито оних који рале у седиштима Среских судова, па, аргументишући своје гледиште на потпуно убедљив начин, чини предлог, да се поменути неправедни пропис Уредбе измени, односно исправи.

Ова Комора у потпуности дели мишљење Загребачке Коморе и усваја њену аргументацију, па и са своје стране моли Господина Министра, да цитирану Уредбу изволи исправити у смислу предлога Загребачке Коморе, која је у овом случају верни тумач расположења свих Адвокатских Комора у земљи.

Секретар,
Љубиша Димитријевић.

Заменик претседника,
Мил. П. Драговић.

Захтев да се шаљу Комори законски предлози.

Адвокатска Комора Бр. 2390. — 20 новембра 1935 год. Београд.

Господину Министру Правде.

По § 44 сл. j) у вези § 47 Зак. о адвокатима, Адвокатске Коморе су овлашћене и дужне да подносе Господину Министру претставке, мишљења и предлоге, који се тичу адвокатуре, управе и правосуђа.

Да би ово могле чинити Коморама је, поред осталог, неопходно потребно да на време добијају све пројекте нових Закона и Уредаба, односно пројекте за измене и допуне истих. Досада Коморе ове пројекте нису уредно добијале, па је овој Комори част умолити Господина Министра за наређење подручним органима да Коморама, као и Савезу Комора, редовно шаљу поменуте пројекте.

Осим тога, Комори је част умолити Господина Министра за дејство у Министарском Савету, да се Коморама и Савезу Комора шаљу пројекти израђени и у осталим Министарствима.

Секретар,
Драгомир Ивковић.

Претседник,
Владимир Св. Симић.

Захтев да се Комора обавештава о предузетим кривичним поступањима прошиву адвоката.

Адвокатска Комора Бр. 2391. — 20 новембра 1935 год. Београд.

Господину Министру Правде.

По § 74 Зак. о адвокатима кривични судови дужни су да саопштавају дисциплинском већу Адвокатске Коморе ако се против адвоката или адвокатског приправника поведе кривична истрага, подигне оптужба или ако се стави у притвор.

Како се дешавало, — а и данас се дешава, — да се кривични судови не придржавају у свему прописа § 74 пом. Закона, то Комора, односно њено дисциплинско веће, није увек у стању да врши своју дисциплинску власт над члановима где и кад то затреба, од чега, у првом реду, јако трпи углед адвокатуре. Комора стоји на гледишту да свака неисправност у адвокатури мора најбржим начином бити испитана и пресуђена уз евентуално предузимање превентивних дисциплинских мера, које су у Закону о адвокатима прописане.

Један од главних задатака Адвокатске Коморе је подизање угледа адвокатуре и спречавање сваке неисправности, која баца ружну сенку на адвокатуру у једној, готово по правилу, уопштавајућој форми.

Овај задатак је за ову Комору још тежи због менталитета и схватања наше средине, па се не би смело толерирати, да јој рад на постизавању свога задатка коче институције, којима такођер треба да је стало до високог угледа адвокатуре, и које су, што је главно, позитивним законским прописом позване да Комору у томе помажу.

Комора моли Господина Министра да изволи издати распис свима кривичним судовима на територији Београдског Апелационог Суда, а ако се покаже потребним, и на територији целе државе, да тачно и на време поступају по пропису § 74 Зак. о адвокатима.

Секретар,
Драгомир Ивковић.

Претседник,
Владимир Св. Симић.

Заштита адвокатског реда у пројекту новог закона о судијама.

Адвокатска Комора, Бр. 2479. — 29 новембра 1935 год. — Београд.

Господину Министру Правде.

Адвокатска Комора у Београду обавештена је, да је у Министарству правде приступљено изради пројекта новог закона о судијама, и да у комисији постоје извесна гледишта о томе, да постављање адвоката за судије треба регулисати на други начин, него што је то регулисано данашњим законима о судијама редовних судова и о чиновницима. По данашњим законима, на име, за пријем адвоката на звања судијска и држ. тужилаца важе одредбе закона о судијама и закона о

држ. тужиоштву (§ 59 ст. 4 Зак. о чин.). По зак. о судијама на звање претседника окружних и судије Апелационог суда може бити постављен адвокат, који има најмање седам година праксе (-чл. 3.) а за претседника, потпретседника Апелационог и судије Касационог и Апелационог суда може бити постављен и адвокат, који има најмање дванајест година праксе (-чл. 4.).

Међутим, како је Комора обавештена, постоје предлози, да се сви услови за пријем адвоката на судијска звања уопште *онемогући*, а по другима да се број година адвокатске праксе из досадашњег закона знатно поопштри.

Адвокатска Комора сматра својом дужношћу према реду који заступа, да поводом могућности и оваквих предлога достави Господину Министру следеће своје мишљење:

Постоје два начина, на које би било могућно, да се адвокатима онемогући пријем у судијску службу. Један је начин, да се из новог пројекта изоставе одредбе, које предвиђају постављење адвоката на судијска звања; други је начин, да се у новоме пројекту изрично предвиди, да адвокат не може бити постављен за судију.

Према првоме начину — а с обзиром на чиновнички закон (-ст. 4 § 59) адвокати би ипак могли бити постављени за судије, у колико испуњавају опште услове из закона о судијама. Примењено према условима данашњег закона (пошто нам услови Пројекта нису познати) то значи ово: адвокат, који никада није био у судијској служби, могао би ипак бити постављен за судију средњег или окружног суда ако је, по положеном испиту служио у суду једну одн. две године — без обзира колико је времена провео као адвокат. Али адвокат, који је био пре тога и судија, дакле који је дошао из судијског реда, може бити постављен и на виша судијска звања, према годинама судијске службе. — Са практичне стране посматрана ова солуција претставља опште погоршање услова за адвокате, али док је то погоршање значајно за адвокате, који не долазе са положаја судија, оно је неосетно за адвокате, који су већ били судије. Јер док се првима скоро онемогућава пријем у судијску службу тиме, што им се оставља могућност само за најниже судијске положаје, које старији адвокати не би могли примити, дотле се овима другима, нарочито ако имају већ изванредан број година судијске службе, даје могућност да добију и виша, па и највиша судијска звања. У крајњој анализи оваква солуција фаворизира само оне адвокате, који су раније били судије.

По другоме начину — адвокат никад не би могао постати судија, па чак и ако испуњава све услове по закону о судијама, па чак ни онај адвокат, који је раније био судија. Факт, да је неко био адвокат значио би, према томе, *једну дисквалификацију за судијско звање*. Уношење такве одредбе у закон о судијама претстављало би једно сасвим оригинално схватање о адвокатима, увредљиво за адвокатски ред и противно и закону о адвокатима и свима законима о судским поступцима, који адвокатску службу третирају као занимање јавног поретка, и показало би да закон о судијама није схваћен као закон, који треба објективно да обезбеди добар квалитет органа правосуђа, него као закон израђен у уском еснафлијском духу.

Адвокатура је саставни део функције правосуђа, а адвокат је један од његових елементарних органа. Ни грађанско, ни кривично правосуђе — по позитивним законима — не може се вршити (сем у ситним споровима и процесима) без асистенције адвоката. И зато је адвокатура уздигнута на степен занимања јавног поретка. Она је то не само по систему правосуђа, већ је она то и по условима, по којима се стиче и обавља. У томе погледу између судијског и адвокатског реда нема никакве разлике.

У погледу квалификација и стручне спреме наши закони подједнако третирају судије и адвокате и прописују за њих исту стручну спрему, што значи да је то *једна иста струка*. Не само да за судијску службу закон не прописује никакву специјалну спрему, која се не би захтевала и за вршење адвокатуре, већ у погледу претходне вежбе за стицање звања закон поставља нешто више захтева за адвокате него за судије (три године вежбе за судију — пет за адвокате).

Школска спрема је иста, јер се за обављање оба звања тражи правни факултет. Претходна вежба, после које се допушта полагање стручног испита делимично је иста, захтева се рад у суду и код адвоката. Но поред ове заједничке вежбе за полагање адвокатског испита тражи се и један вишак, било код држ. тужиоца, јавног бележника или у администрацији.

У погледу дужине трајања ове вежбе, она је за адвокатски испит дужа, него за судијски. За судијски испит вежба траје три године, — а за адвокатски пет год.

WWW.UNILIB.RU У погледу испита испитни материјал је за оба испита исти, изузев што се на судијском испиту, поред за јединичког материјала са адвокатским тражи још познавање само државног и административног уређења државе, док се на адвокатском испиту тражи познавање целог административног права, — по чему је овај испит у томе погледу обимнији.

Права, која дају ова два испита, изједначена су и они један другог по законима замењују, — што значи, да се као стручна квалификација идентификује.

По закону о адвокатима судијска спрема даје пуну квалификацију за вршење адвокатуре — § 3, — као год што по закону о судијама адвокатска спрема даје пуну квалификацију за судијско звање. — Чл. 2.

Из овога истиче, да нема ниједног основаног разлога спречити улазак адвоката у судијске редове.

Што се тиче другог питања, да се пријем адвоката у судијску службу услови извесном дужином адвокатске праксе, оправдано је ово питање регулисати тако да се спречи запостављање судија према адвокатима, тј. да се за адвокате спречи могућност, да у судској струци могу доћи на више положаје, него да су у тој струци стално служили. Неоправдано је, с друге стране, да се услови за адвокате нарочито отежавају неком изванредно дужом праксом у адвокатури него за судије у сулу.

Према данашњем законодавству стање је следеће:

Закон о чиновницима (§ 59) допушта неограничени пријем из слободне професије у државну службу, по критеријуму стручности, за све положаје од треће групе, — те према томе један адвокат може без других услова, бити примљен одмах на највише положаје административне јерархије, ако то захтева интерес службе и ако то оправдава његова спрема. Али за пријем у судијску службу овај закон је предвидео изузетак, и упућује на одредбе зак. о судијама.

Данашњи зак. о судијама не спречава пријем адвоката у судску службу али захтева за више судијске положаје нешто дужу праксу у адвокатури него за судије у суду, и то по размери 5:7 за претседнике окружних и судије Апелационих, и 10:12 за остале — (§ 3 и 4 зак.). И ако ова сразмера не може имати никакво објективно оправдање у интересу угледа или службе, — она је била бар умерена и као таква није представљала велику сметњу ни адвокатима да се врате у државну службу, ни интересима службе, који некад могу захтевати улазак извесних адвоката у правосуђе.

Закон о судијама с друге стране изједначаје праксу у суду и праксу код адвоката, што се види по условима вежбе, потребне за полагање судијског испита (-чл. 8 зак.).

Из овога истиче, да наше позитивно законодавство досада није правило никакву осетну разлику између судијске и адвокатске службе, па да се за једну реформу у томе погледу на штету адвоката, не би могли наћи оправдани разлози.

Треба имати у виду, да одлазак правника у адвокате није увек последица ни њихових спекулативних циљева и жеље за већом зарадом, као што није увек ни последица њиховог слободног опредељивања. Често је то последица или немогућности да се добије државна служба (која је све чешћа) или разних политичких режима и прилика, гоњења, отпуштања из службе и т.сл. У нашој политичкој историји такав је случај био врло чест. У бив. Аустро-Угарској Монархији велики број наших људи, баш из тих разлога, није улазио у државну службу, јер им је адвокатура, као слободна професија, давала могућности да остану у своме раду и своме политичком ставу независни. Наш први зак. о чиновницима од 1923. год. уважио је ове разлоге и чак признавао те године слободне професије у године државне службе оним адвокатима, који су после рата ступили у државну службу. Нити је умесно, нити праведно, да се једном општом мером онемогући или отежа повратак адвоката у судијску службу, — кад се горње чињенице имају у виду.

То не захтева ни интерес правосуђа, који би, на против, захтевао да у судијском колегијуму види и ове адвокате, који су се у своме позиву и познавању права стручно развили.

При овим разматрањима треба имати у виду и чињеницу да постављање услова за пријем адвоката у судијску службу не претставља никакво стечено право за адвокате и да тај пријем конкретно увек зависи од слободног нахођења Министара и надлежних органа. То слободно нахођење даје могућност избора и селекције и обезбеђује и сам интерес службе. Кад тако стоји ствар, кад могућност пријема адвоката у судијску службу не значи никакво стечено право на ту службу, кад тај пријем, према тома, не зависи само од њихове воље, и кад се с друге стране тиме ствара могућност за Министра да по слободној оцени интереса

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

службе врши избор судијског особља и међу адвокатима, који би желели да се у државну службу врате, — онда заиста није разумљиво због чега би се у закон уносиле одредбе, које би то забрањивале.

Секретар,
Драгомир Иковић.

Претседник,
Владимир Св. Симић.

Пишање пискарача.

Адвокатска Комора Бр. 2579а, — 29 новембра 1935 год. Београд.

Господину Министру Правде.

Пискарачи су од вајкада претстављали велико зло и за адвокате и за правосуђе и за интересе парничних странака, као и за цело друштвени и државни поредак. За адвокате они претстављају зло у толико, што најаван свет готово и њих увек броји у адвокате. Они раде адвокатске послове баш као да су адвокати а у највећем броју случајева претстављају се и потписују као адвокати или тако, да се из њиховог потписа може стећи уверење као да су адвокати. Како њихов нестручан и незналачки рад брзо доноси рђаве резултате и како је њихова несавесност у односу према странкама при извлачењу хонорара упадљива, то свет, бројећи и њих у адвокате, сматра да је читав адвокатски ред такав. Пискарачи су у толикој мери компромитовали адвокатски ред, да то не штеди само угледу адвоката, већ и угледу саме наше земље, пошто нема културне државе у којој се њихов рад толерира, нити има културне државе у којој адвокати нису по свом угледу вазда први грађани.

За правосуђе пискарачи претстављају врло велико зло, јер не познавајући законе и право уопште заснивају такве парнице са којима судови незнају шта да раде. Док су адвокати у правом смислу сарадници судија у изналажењу истине, дотле пискарачи стварају судовима и судијама толико много посла, да то већ претставља јавно зло. Код света се ствара рђаво уверење чим се по извесној парници, иначе незамршеној по својој природи, одлажу рочишта. Ствара се уверење да судије или не познају законе или удешавају ствари. У толико пре, што сваки пискарач од својих клиената узима једну извесну суму ради подмићивања судија, коју у ствари задржава за себе те тако повећава свој хонорар. Све ово не служи на углед ни судова ни судија. Од колике је пак штете и опасности губљење вере у исправно и непристрасно правосуђе, Комора сматра да о томе не треба ни један ред да напише. Она само по дужности констатује, да се вера у правосуђе губи.

За странке пискарачи су зло, јер им узимају новац и навлаче на немогуће парнице или им упропаштају најчистије и најсигурније парнице, пошто не познају посао уопште. Свакоме судији, свакоме адвокату и свакоме правнику у опште познато је, колико је тешко сигурно тумачити законе. То је управо најтежи посао у праву. Није он лак ни за људе, који су се одали студији правних наука, посвршавали правне факултете и доцније непрекидно радили на пољу правних наука, а за људе који се том науком нису бавили, тумачење закона је у буквалном смислу речи немогућа ствар, па ма како иначе они интелигентни били.

Пискарачи претстављају и једно велико друштвено зло. Они уносе и шире корупцију свуда и на сваком месту. Скрупула они немају. Не стиде се ничега а не презају ни од кривичне одговорности. Готови су да нуде мито а редовно на иче тога узимају од својих клијената новац. Чиновништво државно на тај начин дискредитују у цијној мери а од лаковерног света ординарно пљачкају паре. Приликом доказивања служе се свакојаким недозвољеним средствима. Лажне исправе, кривоклетство, лажни сведоци и слично јесу по правилу доказна средства у споровима које код судова замећу пискарачи. То су људи, који најблаже речено, кује и деморалишу друштвену средину у којој се крећу, и просто је необјашњиво, зашто се већ једном према тој немани не употребе такве мере, да се зло у корену угуши. Необјашњиво не би било кад би друштво и држава од ових људи имали макар какве користи, које би се могле пребити за штету коју им ови наносе, али то није случај, јер је до очигледности јасно, да су они само зло, велико зло и ништа више.

Да је ово све овако јасан је доказ сама околност, да је и законодавац у §-у 120 Зак. о адвокатима дело надреписарења означио као кривично дело и

за учиниоца прописао казну. Сваки закон па и закон о адвокатима донесен је у општем интересу консолидовања и правилног функционисања државног и друштвеног поретка. Законодавац је имао несумњиву намеру, да путем прописа § 120 Зак. о адвокатима онемогући штетан рад извесног реда несавесних људи, нарочито нестручних људи, али је, нажалост, пракса показала, да мере које је он употребио, нису довољно ефикасне. Неefикасност тих мера појављује се из два разлога. У првом реду судови рђаво тумаче овај законски пропис и не схватају у довољној мери његов дух и његову тенденцију. Има франтанних примера, где су судови прекидали истраге и ако је Комора уз тужбу подносила као доказ својеручно потписано писмо испод штампаног текста опомене дужнику да плати дуг, иако се из дотичног писма најјасније види, да пискарач има штампане формуларе, штампану фирму на формулару, ознаку где му се налази канцеларија, број телефона итд., што све скупа значи, да се он послом надри-писарења бави последњеном у виду заната за награду. Судови налазе, да такве исправе нису исправе у смислу §-а 120 Зак. о адвокатима и прекидају истраге.

У другом реду, судови тужбе против пискарача не сматрају важним, те по њима веома лежерно раде. Ова Комора је до сада поднела разним судовима 415 тужби против пискарача, али од тога броја рад је окончан по 170 тужби.

Пискарачи су већ осетили, да се Комора интересује за њихов незаконити рад, па се довијају на све могуће начине, да при раду не оставе никакве трагове, који би могли да послуже као докази противу њих. Набављају писаће машине, диктирају страни у перо, итд.

Код оваквог стања ствари лако је замислити, колико ће Комора имати успеха у сузбијању штетног рада пискарача. Настаће, ако већ није ту, време, када ниједан пискарач неће моћи бити осуђен а чиниће свакодневно кривично дело, које је по закону кажњиво. Овакав парадокс у законодавству не сме да остане и лек треба што пре пронаћи.

Државне власти не треба својим пасивним држањем да помажу криминалан рад извесних лица, управо, оне то не смеју да чине, боље, не би смеле да чине, али пискарачи ипак раде на све стране. Државне власти нису аутомати, већ органи, који, примењујући позитивне законске прописе на поједине конкретне случајеве, морају у границама исправно схваћених интереса државне политике да изналазе начине, да се спречава изигравање законских прописа, који то својом нејасном стилизацијом дозвољавају. Законодавац није никад доносио прописе са знањем да ће исти бити у пракси изигравани. Што се понеки прописи ипак у пракси изигравају, крива је динамика животних и правних односа у друштву или неуочавање могућности да ће ти прописи бити изигравани. Било овако или онако, сигурно је, да државне власти не смеју толерирати вршење криминала, које оне могу да спрече.

Комора има част да се обрати Господину Министру с молбом, да путем прописа изволи позвати све судове на територији Београдског Апелационог Суда, а ако је потребно — што ће свакако бити случај — и на територији целе државе, да свим средствима превентивне природе спрече штетни и незаконити рад пискарача.

Комори је част исто тако замолити Господина Министра, да јој, у случају да нађе за опортуно да по овој претставци ништа не предузима, стави до знања који разлози томе стоје на путу, да Комора не би често и узалудно подносила овакве претставке. Како Комора схвата природу своје функције њој несумњиво припада право да буде обавештена о могућности предузимања мера према њеном тражењу, које претставља испуњење једног од њених задатака Законом о адвокатима прописаних.

Ова Комора жели да зна, јер треба својим члановима, којима по закону дугује заштиту, да објасни зашто их од недозвољеног рада пискарача не може да заштити и то у толико пре, што адвокати сносе све државне и самоуправне дажбине, које су у данашње време неиздржљиве, док пискарачи ником ништа не плаћају.

Секретар,
Драгомир Ивковић.

Претседник,
Владимир Св, Симић.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
ВИВЛИОТЕКА

Предлог за измену Меничног и Чековног закона.

Министарство правде Бр. 121483. — 2 децембра 1935 год., Београд.

Адвокатској Комори — Београд.

У вези са радом на изједначењу меничног и чековног права Држава Мале Антанте и израдом новог Меничног и Чековног закона, које је наша Држава обавезна да донесе на основу чл. 1 Конвенције о унифицираном меничном и чековном закону, појавила су се питања, да ли би требало да наша Држава усвоји и неке од резерви, допуштених тим конвенцијама, иако се она за првобитни нацрт поменутог новог Меничног и Чековног закона тим резервама није користила, и да ли би било у интересу наше Државе неке одредбе нацрта новог Меничног и Чековног закона редиговати тако да се оне прилагоде одредбама нових меничних и чековних закона које су донеле неке од суседних нам држава на основу Женевских конвенција.

Питања, која се постављају:

I. У погледу одредаба Меничног закона.

1) Да ли би било потребно у нацрт § 10 Меничног закона, који одговара дословце § 10 Унифицираног Меничног закона, унети два нова става, који су унети у члану 12 Румунског Меничног закона (слично чл. 14 Итал. Менич. закона) ове садржине: ст. 2: „Ималац губи своје право испуњења бланко менице за три године од издавања менице“ и ст. 3: „Тај губитак не може се приговарати имаоцу добре вере, коме је исправа пренесена са свим потребним састојцима“.

На конференцији стручњака Привредног Савета Мале Антанте за изједначење меничног и чековног права, одржаној у Београду од 10 до 15 октобра ове године, делегат наше Државе приговорио је у погледу горе наведених одредаба Румунског Меничног закона, да ове одредбе могу изазвати извесне тешкоће, нарочито, ако бланко-меница не садржи датум издања. У том случају противник би морао доказивати када је бланко-меница издата.

2) Да ли би требало да и наша Држава унесе у свој нови Менични закон одредбу сличну оној, коју садржи чл. 23 Румунског Меничног закона (чл. 25 Итал. Менич. закона) која гласи: „Уступање (цесија) менице, било да проистиче из индосамента после протеста због неисплате или по истеку рока за протест, било да проистиче из посебног акта и пре доспелости, преноси на веровника сва права (у Итал. закону „сва менична права“) цедентова, а против веровника могу се истицати сви приговори, који се могу истицати против цедента. Цесионар има право да му се преда меница“.

На конференцији стручњака Мале Антанте румунски делегат је објаснио, да је таква одредба била потребна, пошто се румунска судска пракса више пута бавила тим питањем. Исти случај био је и у Италији. Да не би било противно тумачењу, унесена је ова одредба.

Делегат наше Државе изјавио је на конференцији, да код нас не постоји никаква нејасноћ у погледу деривативног стицања меничних права (одржање приговора), као ни у погледу дужности предаје уступљене менице, али постоји сумња, да ли по нашем гр. п. ц. цесионар може захтевати менични платни налог. Осим тога случајеви цесије, које помиње чл. 23 Румунског закона нису једини, који ту долазе у обзир; даљи случај садржи чл. 11 Унифицираног Меничног закона (§ 11 нацрта новог Меничног закона, § 10 садањег Меничног закона, меница са трансантовом ректа-клаузулом), а тај случај, изгледа овом одредбом није обухваћен. Ако би се одлучило да се у наш нацрт унесу слична наређења о цесији, требало би предвидети и њега.

Овде се појављују питања: 1) у којим би случајевима и под којим условима за цедирану меничну тражбину била могућна тужба по меничном поступку, а нарочито менични налог? и 2) ако сада таква тужба, односно налог не би били могућни, да ли су потребни за то и какви прописи?

3) Да ли је потребно у нацрту новог Меничног закона, у §§ 48 и 49 задржати одредбу, по којој се могу у регресу тражити: 1) камата по стопи 6⁰/₁₀, рачунајући од доспелости и 2) провизија, која износи једну шестину од сто (1/6⁰/₁₀) од меничне стопе (на основу резерве из чл. 14 Анекса II), или би требало усвојити одредбе чл. 53 и 54 Румунског закона (чл. 55 и 56 Итал. закона) по којима се у регресу може тражити само камата по законској каматној стопи (на основу резерве из чл. 13 Анекса II), али не и провизије.

Делегат наше Државе на конференцији стручњака Мале Антанте изјавио је, да већ и сада на већем делу наше Државе меница у материјално-правном погледу

није апсолутни трговачки посао, и да то по предлогу Трговачког законика неће бити, да су законске каматне стопе различне по грађанским и трговачким законима, тако да ако се Меничним законом не одреди каматна стопа, дошло би до незгодних последица. Могло би се десити, на пример, да би онај, за кога се менични посао цени по трговачком праву, платио 6% камате, а сам не би могао наплатити више но 5%.

Напомиње се да Грчки, Аустријски и Немачки менични закони одређују 6% камате, тако и наш садањи Менични закон као и нацрт новог Меничног закона.

Што се тиче провизије, треба навести да њу не познаје ни Грчки закон, али су је задржали Аустријски и Немачки закон.

С обзиром на истакнуте разлике у законима суседних држава појављује се питање, да ли је потребно да наша Држава и у нацрту новог Меничног закона задржи одредбу о провизији.

4) да ли је потребно да се и у наш нацрт новог Меничног закона унесе одредба, којом се уређује уступање тражбине, која из продаје робе произлази против трасата, како је то уређено у чл. 100 до 103 Румунског Меничног закона (слично у Итал. Краљевској Уредби — Закону од 22 септембра 1933 год.). На име, допуштено је, да у меници, која се не сме поднети на акцепт или која није акцептована, трасант може нарочитом клаузулом у меници уступити имаоцу менице тражбину против трасата, која трасанту припада на основу продаје робе. Чим је о уступању обавештен трасат, тражбину не може исплатити другоме но имаоцу менице. Уступање је могуће само у корист банке или банкара, али служи и свим доцнијим идосантима. То вреди и у трасатовом стечају.

Иако горња наређења имају основу у резерви из чл. 16 Анекса II Конвенције, делегат наше Државе изјавио је на конференцији стручњака, да су она као и сама резерва стварно противна духу Унифицираног Меничног закона чије је начело, да се правни односи, који су дали основ за стварање или пренос менице, не регулишу Унифицираним Меничним законом, (Италија је донела засебан закон). Ова наређења иду једнострано у корист банака, а била би веома штетна по остале веровнике у стечају.

Румунски делегат, на против, био је мишљења, да оваква наређења штите кредит и поттичу развој трговина.

5) Да ли је потребно да се у нацрт новог Меничног закона унесе одредба за коју даје овлашћење резерва из чл. 9 Анекса II, на име, да протест због неисплате треба да се подигне *било на дан плаћања* било једног од два радна дана, који долазе одмах за њим. Такву резерву усвојио је нацрт новог Меничног закона у § 44; таква одредба постоји и у § 43 садашњег Меничног закона, али је није примио Румунски Менични закон.

На конференцији стручњака Мале Антанте делегати Румуније и наше државе споразумели су се да не чине употребе од резерве из чл. 9 Анекса II, и то са разлога што су се на Женевској конференцији за ту резерву највише залагале Немачка и Аустрија, а међутим оне у својим новим Меничним законима употребе од резерве нису учиниле.

С обзиром на овакво стање и наша Држава могла би чл. 44 Конвенције о Унифицираном Меничном закону примити, не користећи се употребом резерве из чл. 9 Анекса II.

II. У погледу одредаба Чековног закона.

1) Да ли је потребно унети у нацрт нашег новог Чековног закона одредбу о бланко-чеку, како је то учињено чл. 14 Румунског Чековног закона (слично чл. 13 Конвенције о Унифицираном Чековном закону), или да се користимо резервом из чл. 11 Анекса II, и да ту одредбу у нацрту новог Меничног закона не уносимо?

На конференцији стручњака Мале Антанте делегати Румуније и наше Државе сагласили су се у томе, да је потребно учинити употребу од резерве из чл. 11 Анекса II, и према томе не треба уносити у националне законе Румуније и Југославије одредбу о бланко-чеку, пошто код бланко-чека постоји још већа опасност злоупотребе, но код бланко-менице. По мишљењу нашег делегата на конференцији стручњака Мале Антанте „бланко чек задаје и знатних правних и стварних потешкоћа. Чек мора бити покривен у часу стварања (creation). Када је бланко-чек створен (créé)? У тренутку кад га трасант потпише? када га изда (émission)? или кад је испуњен (completion)? Ако већ у часу креације докле мора покриће постати неприкосновено, тј. докле ће имацац бити овлашћен, да бланко чек испуни? Трогодишњи рок (као код менице) за чек би био и сувише дуг. Не испуњавање датума могло би чак послужити за продужење законских рокова за

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

подношење. Ако би смо бланко-чек ипак задржали, рок за испуњење морао би бити врло кратак или би требало одредити, да и бланко-чек мора бити датирани: тиме би рок за испуњење био ограничен роком за подношење.

2) Да ли је потребно да се користимо резервом из чл. 7 Анекса II и да унесемо у нацрт Чековног закона одредбу, да се чек, који је снабдевен клаузулом „не преносив“, може исплатити само имаоцу, који га је са овом клаузулом примио, како је то учињено у чл. 41 Румунског закона (слично чл. 43 Итал. закона)?

Делегат наше Државе на конференцији стручњака Мале Антанте изјавио је да одредбе о „не преносивом“ чеку не противрече Конвенцији о Унифицираном Чековном закону, али наш нацрт новог Чековног закона није се послужио резервом из чл. 7 Анекса II, јер је код нас та врста чека непозната. Њоме се не служе ни многе друге државе, бар нису пријавиле ову резерву. Ако би таква врста чека која спречава чак и обично уступање чековне тражбине, била примљена, одредба би морала бити сагласна са резервом из чл. 7 Анекса II *chèques payables sur son territoire*) и јасно изражавати идеју резерве.

3) Да ли је потребно да се у нацрт новог Чековног закона унесе одредба о путничком-туристичком чеку, која је унета у чл. 41 Румунског закона (слично чл. 44 Итал. Чеков. закона), на име трасант може исплату чека условити тиме, да у тренутку подношења на исправи постоји други истоветни потпис корисника (путнички чек-*chèque de voyage*). Италијански закон каже: „да на исправи постоји *двострук* истоветни потпис ремитента *prenditore-assegno turistico*“.

Делегат наше Државе изјавио је да он сумња, да ли ова врста чека у опште одговара Конвенцији, јер прописује нешто (дупли потпис) што Унифицирани Чековни закон не познаје, а не постоји за такву одредбу ни овлашћење у резервама Анекса II.

Ако такав чек добро функционише у другим земљама, да ли је у интересу наше привреде, а специјално туристичког промета, да такву одредбу унесемо у нацрт нашег новог Чековног закона?

4) Да ли је потребно да прихватимо установу циркуларног чека, који су унеле у своје законе Румунија (чл. 79-83) и Италија (чл. 82—86)? Можда би за нашу Државу где се у последње време развија туристички промет, ова врста чека добро послужила?

Одредбе о циркуларном чеку могле би наћи основа у резерви из чл. 30 Анекса II.

5) Да ли је потребно да се користимо резервом из чл. 30 Анекса II, на име, да се посебне врсте чекова (поштански чекови, чекови Народне банке и других јавних кредитних завода) изузму сасвим или делимично од наређења општих чековних закона?

Италија у свом новом Чековном закону (чл. 87-114) донела је наређења у погледу таквих специјалних исправа, а и Грчка је изјавила да ће се користити поменутом резервом.

Министарству правде част је молити Вас, да на постављена питања изволите доставити Ваш одговор-мишљење у што скоријем времену, а најдаље до 20 децембра ове године.

По наредби Министра правде,
Начелник,
Ташнер.

Адвокатска Комора Бр. 2519 — 23 децембра 1935 год. Београд.

Министарству Правде, — Београд.

У одговору на акт Министарства од 2 децембра 1935 год., Бр. 121483 у ствари изједначења Меничног и Чековног Закона, Адвокатској Комори у Београду част је дати следећи одговор на постављена питања:

1. У погледу одредаба Меничног закона.

1.) Мишљења смо да би у нацрт § 10 Меничног Закона, требало унети два става који су унети у чл. 12 Румунског Меничног Закона, а који се односе на застарелост бланко чека.

Из чисто процесуалних разлога, код нас је бланко меница много више у саобраћају но што је то случај и у земљама са много развијенијом привредом. Многобројност бланко меница, и лакоћа којом се такве менице код нас дају, захтевају,

да се о тим меницама води више рачуна, и ми сматрамо, да је од опште користи да се такве менице у погледу застарелости изједначе са исправним меницама.

Тешкоћа на коју је наш делегат указао, у погледу на доказивање датума издања бланко менице, данас више не постоји, с обзиром, да се по новом г.п.п. датум издања може свима доказним сретствима доказивати.

2.) Нема никакве нарочите потребе, да наша држава унесе у свој закон одредбе сличне одредби чл. 23 Румунског Меничног Закона, о уступљењу менице. Код нас у пракси није било никаквих тешкоћа у погледу на пренос меничних права уступљењем, било да је то уступљење наступило индосаментом после протеста, или по истеку рока за протест, било да је уступљење извршено засебним током пре или после доспелости менице. У пракси оваквих уступљења било је често код продаје меничних потраживања стечајних маса, и није познат случај, да су оваква уступљења изазвала ма какве тешкоће.

Тачна је примедба нашега делегата, да је сумњиво, да ли поверилац по оваквим уступљеним меницама може тражити платни налог. Само, то питање не спада у менично већ у процесуално право. Ми мислимо, да би проширењем важности и адаптацијом § 624 гр.п.п. и на меничне и чековне спорове, свака сумња у том погледу могла да се отклони.

3.) Не сматрамо, да би било целисходно да се у одредбе §§ 48 и 49 нацрта Меничног закона уноси одредба о провизији. Код нас законски интерес износи 6%, па је сасвим умесно да се каматна стопа за менични регрес изједначи са законском каматом.

Право на провизију имало би свога оправдања само у случају, када је поверилац банка. Међутим код нас већина банака ужива повластицу да може у есконтној листи утврдити камату, и банке се том повластицом обилно служе, тако, да нема никаквог разлога да им се поред права на уговарање интереса по већој стопи од оне предвиђене у закону да још и право на наплату провизије.

4.) Не би требало уносити у наш закон одредбе, којима се уређује уступање тражбине, која из продаје робе произлази против трасата. Оваква одредба имала би једино за циљ, да мобилише потраживање инсолвентног трасанта, а ради спречавања да ово потраживање уђе у евентуалну стечајну масу трасантову.

Уосталом, таква одредба била би у противности са системом новог меничног законодавства по коме покриће није више битни састојак меничног уговора.

5.) Мислимо да би наша држава требала да се користи резервом из чл. 9 Анекса II и да задржи одредбу данашњу § 43 садањег меничног закона, по којој се протест може подићи на дан плаћања или једног од два следејућа радна дана.

У пракси ова могућност да се протест подиже за два дана по истеку рока, дала је врло добре резултате. Један велики број меница које би иначе отишле на протест, и по којима би се изродио спор благодарећи овој одредби, регулисане су без протеста. Била би велика штета, када би се ова мала бенефиција дата дужницима укинула, а у ствари ништа се тиме не би добило.

II. У погледу одредаба Чековног закона.

1.) Мишљења смо, да не треба усвојити одредбе о бланко чеку. У ствари бланко чек има једино за сврху стварање обавезе, са меничном односно чековном строгошћу, а без плаћања меничне таксе. Бланко чек као и постдатирани чек, у ствари замењује сопствену меницу, а међутим на чек се плаћа такса од 0,50 дин. без обзира на вредност, док се на сопствену меницу плаћа такса као и на вучену меницу.

2.) Сматрамо да би било целисходно, да се и наша држава користи резервом из чл. 7 Анекса II и у нацрту новог Чековног закона предвиди одредбе о непреносивом чеку.

Због лаке преносивости чека, исти код нас још није одомаћен, јер се свет боји губитка и крађа чекова. Отварањем непреносивих чекова, постепено би се створило и поверење у чек, и овај би се више појављивао у саобраћају.

3.) С обзиром на врло развијени туристички саобраћај код нас, и с обзиром на одличне резултате које је употреба туристичког чека дала у другим земљама, сматрамо да би било добро да се и код нас уведе путничко-туристички чек.

4.) Корисно би било да се и код нас уведе циркуларни чек, који је нарочито у Италији врло много у употреби и где је његова употреба дала одличне резултате. Међутим, сматрамо, да услови за стварање циркуларног чека, код нас, с обзиром на стање банкарства, за сада не постоје.

5.) Сматрамо, да би било врло штетно, да се прописи о поштанским чековима, и чековима јавних кредитних установа изузму од наређења општег чековног закона.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Пре свега за то нема никакве потребе, јер су одредбе унифицираног чековног закона, толико либералне, да се са коришћењем извесних допуштених резерви, сваки чек може прилагодити закону, а доношење многобројних одредаба растурених по разним специјалним законима, стварало би само непотребну пометњу.

Можемо изнети као врло карактеристичну чињеницу за потврду нашег предњег мишљења, да се је у пракси показало, да врло мало припадника заинтересованих привредних кругова зна, да у статутима Народне Банке и у Закону о Поштанској Штедионици постоје извесне специјалне одредбе које се односе на чекове.

Секретар,
Драгомир Ивковић.

Претседник,
Владимир Св. Симић.

Пишање наплаше наследне таксе.

Адвокатска Комора Бр. 469 — 22 фебруара 1936 год. Београд.

Господину Министру Правде.

У смислу § 44 сл. ј) Зак. о адвокатима, Комори је част доставити Господину Министру следеће:

Према последњем ставу чл. 21 Зак. о таксама вредност наслеђа и легата утврђује се према времену смрти умрлога. Ова одредба одавно је постала несавремена, па чак и социјално врло штетна. Има наследника који данас морају да плаћају наследну таксу на наслеђе од оставиоца, који је умро пре пет, шест и више година, тј. у времену, када је вредност имања била несумњиво неколико пута већа. Ова несразмера у стварној висини плаћања наследне таксе данас по процени од пре више година, дошла је као последица привредне депресије.

Држава је с правом оптеретила пријем наслеђа извесном таксом али држави свакако не може бити циљ, да држи на снази једну одредбу, која данас бар са 400% преставаља очиту социјалну неправду. Неправду због тога, што се врло често дешава, да наследник или треба да прода цело наслеђе па да плати наследну таксу, или да се због таксе унапред одриче наслеђа.

Комора је слободна да Господину Министру предложи да преко финансијског закона за 1936/37 годину издејствује одредбу, да се изврши накнадна процена заоставиштина оних лица, која су умрла од 1922—1930 године према садањој вредности, за све случајеве у којима наследна такса није наплаћена у року предвиђеном у чл. 27 Зак. о таксама, с тим, да се уједино обуставе све продаје имања пописаних у циљу продаје за наплату наследне таксе.

Секретар,
Драгомир Ивковић.

Претседник,
Владимир Св. Симић.

Бесплатна вежба адвокатских приправника у суду.

Адвокатској комори, — Београд.

Окружни суд за округ београдски моли Адвокатску комору за објашњење, јер по мишљењу Министарства правде одлуку о овоме има да донесе у првом реду Одбор Адвокатске коморе:

1) Како ће се рачунати адвокатским приправницима на вежби код овога суда у потребан стаж осуства, која добијају од Министарства правде за спремање адвокатског испита и боловања која имају док су на стажу.

2) Да ли ће се иста у уверењима само назначити или ће се иста од стажа одбијати од стране овога суда.

3) Исто тако и за адвокатске приправнике који су на вежби код овога суда како ће се рачунати војна вежба, коју треба да отслужи за време стажа док су код овога суда.

Редовним суд. приправницима иста се урачунава за стаж и године службе. Окружни суд за округ београдски 27 јуна 1936 г. у Београду. Су 1168/36.

Претседник суда,
Ј. Јовановић.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Адвокатска Комора Бр. 1664 — 2 јула 1936. год. Београд.

Окружном суду за округ београдски, Београд.

На акт тога суда Су 1168 од 27. јуна 1936. год. Комори је част доставити му своје мишљење, које гласи:

Под 1) Комора сматра, да одобравање осуства адв. приправницима на бесплатној вежби у суду спада у њену искључиву надлежност и судови са територије Војводине увек питају Комору да ли се неком приправнику може одобрити осуство.

Овакво гледиште Комора заснива на околности, што су такви приправници у ствари адвокатски приправници, који врше вежбу у смислу § 5. Зак. о адвокатима; што нису државни чиновници; и што нигде за друкчије решење овога питања није ништа прописано.

Оваква солуција садржи у себи решење о томе, како ће се овим приправницима урачунавати или одбијати време прекида вежбе. Другим речима, о прекидима вежбе решавање се по прописима § 9. од III. Зак. о адвокатима.

Комора сматра да Министарство правде уопште није надлежно да адвокатским приправницима на бесплатној вежби у суду одобрава осуство. Осуство, односно прекид вежбе, одобрава само Адвокатска комора као једина за то надлежна.

Под 2) Нигде није прописано, али би несумњиво имало практичну корист само уписивање прекида вежбе у уверењу, које се издаје адв. приправнику на бесплатној вежби у суду, увек с позивом на број и датум одлуке Коморе, којом је прекид вежбе дозвољен, било због осуства било због боловања.

Под 3) Војна вежба има се у смислу прописа § 9. од III. Зак. о адвокатима рачунати у стаж адв. приправницама на бесплатној вежби у суду, али у уверењима ипак треба означити од кога до кога дана је приправник провео на војној вежби.

Осим овога, Комора сматра да су судови код којих се налазе адв. приправници на бесплатној вежби дужни, да Комори одмах пријављују сваки прекид вежбе адв. приправника, као и неуредно вршење вежбе.

Овакву дужност за судове Комора изводи из духа законских прописа, који прописију како се има да врши приправничка вежба, као и из саме природе исте.

Секретар,

Драгомир Ивковић.

Претседник,

Владимир Св. Симић.

ЗАПИСНИК

XXXII седнице Одбора Адвокатске Коморе у Београду, одржане 9. септембра 1936. године у 18 часова у Београду.

Присутни: Претседник Владимир Симић, чланови Одбора: Др. Иван Рибар, Др. Јанко Олип, Трипко Жугић, Др. Видан Благојевић, Милорад Павловић, Милан Живадиновић, Сима Алкалај, Драгомир Ивковић, Лука Пешић, Драгослав П. Борђевић и Младен Цинцар Јанковић.

Извинили се због недоласка: Заменик претседника Милан Драговић и чланови Одбора: Војислав Милошевић, Савко Дуканац, Др. Миленко Стојаћ, Др. Радоје Вукчевић, Љубиша Димитријевић.

Претседник Владимир Симић отвара седницу у 18 часова и предлаже да се VIII редовна годишња скупштина Коморе одржи 25. октобра ове год. у Београду, с тим да се час почетка и локал у коме ће се скупштина одржати одреди накнадно као и дневни ред, што Одбор једногласно прима.

Даље саопштава, да су Александар Вучићевић и Милорад Павловић, чланови Пор. Одбора при II. пор. управи у Београду, поднели ванредно лепо обрађен извештај о опорезивању адвоката, на чему им Одбор изјављује нарочиту захвалност.

Реч добија шеф канцеларије Радомир Стоиловић, који реферише по предметима из делокруга секретара Љубише Димитријевића, који је отсутан, па се доносе ове одлуке:

Одобрава се Обраду Н. Матићу упис у именик адвоката са седиштем у Алексинцу.

Брише се из именика адвоката Радован Јевтић под 30. VIII 1936. пошто је постављен за претседника Управног суда у Београду.

Брише се из именика адвоката Петар Гребенац из Београда под 26. VI. 1936. год. услед смрти а за преузиматеља његове канцеларије именује се Светолик Гребенац, адв. из Београда.

Поводом акта Среског суда у Крушевцу Бр 2911 од 31. VIII. 1936. год. решено је, да се позове Радослав Дуњић, адв. из Крушевца, да се изјасни има ли адвокатску канцеларију и да ли се бави адвокатуром уопште.

Одобрава се Хајиму Леви-у упис у именик адв. приправника на вежби код Симе Алкалаја, адв. у Београду.

Одобрава се Зарији Поповићу упис у именик адв. приправника на вежби код адвоката Драгоша Радовића у Београду, с тим, да у року од месец дана поднесе доказ о држављанству.

Одобрава се Павлу Милићевићу упис у уменик адв. приправника на вежби код Косте Вукосављевића, адв. у Јагодини.

Одобрава се Димитрију Војиновићу упис у именик адв. приправника на вежби код Гојка Терића, адв. у Београду.

Одобрава се адв. приправнику Милану Дробњаку прелаз из канцеларије пок. Михаила Миликића у канцеларију Борислава Стефановића, адв. у Београду, ради продужења вежбе.

Брише се из именика адв. приправника Божидар Главички под 15. VIII 1935. по одјави принципала.

Брише се из именика адв. приправника Сивиша Анимовић под 30. јулом 1935. год., с тим, да се адвокат Миладин Маринковић позове да се изјасни зашто раније није известио Комору, да његов приправник није вршио вежбу.

Поништава се целокупна приправничка вежба Мил. Имре-а код Саве Павловића, адв. у Београду, изузев времена од 24. априла до 7. августа 1935. год. за које је време поднео доказ о болести.

Акт Драгољуба Маринковића, адв. припр. из Београда Бр. 1765/36. упућује се Одбору за проучавање пројеката уредаба и Закона на надлежност.

Одбија се молба Ивана Хинова за новчану помоћ.

Реч добија секретар Драгомир Ивковић, који реферирше по предметима из свога делокруга, па се доносе одлуке по тужбама против адвоката, које се по Зак. о адвокатима не могу објављивати.

Поводом окружнице Апелационог суда у Љубљани у којој препоручује судовима на својој територији, да буде штелдљивији у досуђивању сиромашког права странкама, решено је, да члан одбора Др. Јанко Олип исти текст спреми на српском језику и достави уреднику Бранича да га у наредном броју отштампа.

Како је дневни ред исцрпљен, то претседник Владимир Симић седницу закључује у 20 часова.

Записник је прочитан и примљен.

Следују потписи присутних чланова и овера претседника и секретара.

ЗАПИСНИК

XXXIII седнице Одбора Адвокатске Коморе у Београду, одржане 16. септембра 1936. год. у 18 часова у Београду.

Присутни: Претседник Владимир Симић, чланови Одбора: Савко Дуканац, Др. Иван Рибар, Др. Јанко Олип, Тришко Жугић, Др. Видан Благојевић, Милорад Павловић, Милан Живадиновић, Сима Алкалај, Др. Радоје Вукчевић, Драгомир Ивковић и Лука Пешић.

Извинили се због недоласка: Заменик претседника Милан Драговић, чланови Одбора: Војислав Милошевић, Др. Миленко Стојић, Љубиша Димитријевић, Драгослав П. Борћевић и Младен Цинцар Јанковић.

Претседник Владимир Симић отвара седницу у 18 часова и даје реч Др. Радоју Вукчевићу, који реферирше о раду Конгреса Међународног Савеза Адвоката, одржаном у Бечу од 3-6 септембра ове године. Он каже, да ће свој исцрпни реферат штампати у „Браничу“ за септембар, а да ће сада само у општим цртама информисати Одбор о раду и закључцима Конгреса. Одбор је саслушао усмени реферат Др. Вукчевића и у свему исти примио знању.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
ВИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Др. Вукчевић реферирше о питању неплаћања чланског улога од стране извесних чланова Коморе. Уједно прилаже и писмен елаборат свога реферата.

Затим реферирше по питању немогућности проналаска неких адвоката, јер немају, односно не јављају Комори своју адресу. И овде подноси писмен елаборат.

Истовремено реферирше и по питању, шта да се ради са адвокатима, који неће да плаћају члански улог, а кад Комора тражи егзекутивну наплату, власти констатују немаштину.

Претседник Симић предлаже, да се реферати Др. Вукчевића, који су написани, а који се односе на питање чланских улога и адреса адвокатских, доставе Одбору за допуне и измене пословника, који је одбор изабран на заједничкој седници Одбора Коморе, Дисциплинског већа и заступништва коморе, одржаној 29. априла 1936. год., да му послуже као корисна сугестија. Одбор прима овај предлог једногласно.

Др. Вукчевић даље реферирше по предмету тражења уписа у адв. именик од стране Ђорђа Радина, па је решено, да се од Ђорђа Радина претходно затражи, да донесе оригиналну адвокатску диплому.

Прима се благијачки извештај за август 1936. год. који је прочитао благијачник Сима Алкалај, без примедбе.

Претседник Симић даје реч шефу канцеларије Радомиру Стоиловићу који реферирше по предметима из делокруга секретара Љубише Димитријевића, пошто исти није присутан, па се доносе ове одлуке:

Одобрава се Др. Драгутину Јанковићу, бив. министру, упис у именик адвоката са седиштем канцеларије у Београду.

Одобрава се Димитрију Гавриловићу упис у именик адв. приправника на вежби код Јована Ч. Марковића, авд. у Београду.

Одобрава се Берићу Светиславу упис у именик адв. приправника на вежби код Божицара Манојловића, авд. у Богатићу.

Одобрава се Др. Николи Вучо упис у именик адв. приправника на вежби код Др. Векослава Кисовца, авд. у Београду.

Одобрава се адв. приправнику Миши Левиу прелаз из канцеларије Михаила Радивојевића у канцеларију Исака А. Леви-а, авд. у Београду, ради продужења приправничке вежбе.

Брише се из именика адв. приправника Урош Стаменковић под 1. јулом 1936. год. по одјави принципала.

Реч добија секретар Драгомир Ивковић, који реферирше по предметима из свога делокруга, па се доносе одлуке по тужбама против адвоката, које се по Зак. о адвокатима не могу објављивати.

Како је дневни ред седнице исцрпљен, то претседник Симић исту закључује у 20 часова.

Записник је прочитан и примљен.

Следују потписи присутних чланова и овера претседника и секретара.

ЗАПИСНИК

XXXIV седнице Одбора Адвокатске Коморе у Београду одржане 23. септембра 1936. год. у 18 часова у Београду.

Присутни: Претседник Владимир Симић, чланови Одбора: Војислав Милошевић, Савко Дуканац, Д-р Иван Рибар, Д-р Миленко Стојић, Д-р Јанко Олић, Трико Жугић, Милорад Павловић, Милан Живадиновић, Сима Алкалај, Д-р Радоје Вукчевић, Драгомир Ивковић, Лука Пешић, Младен Цинцар Јанковић.

Извинили се због недоласка: Заменик Претседника Милан Драговић, чланови Одбора: Д-р Видан Благојевић, Љубиша Димитријевић и Драгослав П. Ђорђевић.

Претседник Владимир Симић отвара седницу у 18 часова и чита акт дисциплинског већа Бр. 2234/36, којим веће извештава Одбор, који чланови већа ове године треба да испадну у смислу § 61 Зак. о адвокатима и § 80 пословника Коморе. Према овом акту испадају и то: чланови већа: Ђорђе Ступаревић, Божицар Влајић, Коста Трајковић, Борислав Димитријевић, Богдан Лекић, Сава Живановић — сви из Београда, Ивеша Михајло и Илија Стојановић из унутрашњости, — пошто им је истекао трогодишњи рок у дисциплинском већу; Драгослав Стојадиновић и Владимир Закић, пошто њихов избор важи само до редовне скупштине ове 1936 године. Према томе, на идућој скупштини треба изабрати:

1) једног заменика председника дисциплинског већа (на место Драгослава Стојадиновића) и

2) девет чланова дисциплинског већа.

Пошто су сада сви подаци за састав дневног реда за редовну скупштину прибављени, председник Симић предлаже, да дневни ред буде овакав:

1) Отварање скупштине и саопштења председника;

2) Избор три оверача записника;

3) Избор три бројача гласова;

4) Извештај Одбора Коморе о раду у прошлој години;

5) Завршни рачун за 1935 годину и давање разрешнице;

6) Решавање о буџету за 1937 годину;

7) Решавање о предлогу Одбора Коморе за измене и допуне Пословника Коморе;

8) Избор председника, заменика председника и 21 члана Одбора Коморе у смислу § 27 пословника Коморе и § 43 Закона о адвокатима;

9) Избор једног заменика председника и 9 чланова дисциплинског већа и

10) Питања и предлози у смислу § 11 Пословника Коморе.

Одбор прима овај дневни ред.

По предмету измена и допуна Пословника Коморе, решено је, да се за идућу среду 30 септембра т. г. сазове заједничка седница Одбора Коморе, Дисциплинског већа и заступништва Коморе у 18 часова ради дискусије и дефинитивног утврђивања текста предлога за измене и допуне Пословника, који се има поднети VIII редовној годишњој скупштини 25 октобра 1936 год. Да би се ова седница могла одржати, решено је, да се седница Одбора Коморе сазове за исти дан у 17 часова.

Реч добија шеф канцеларије Радомир Стоиловић, који реферише по предметима из делокруга секретара Љубише Димитријевића, који није присутан, па се доносе ове одлуке:

Одобрава се Ђорђу Радину упис у именик адвоката са седиштем канцеларије у Београду.

Брише се из именика адвоката Чедомир Човић, бив. адв. из Крушевца, под 6 јулом 1936 год. због смрти. Уједно се решава, да се од сула у Крушевцу затражи извештај о томе, кога би најближа родбина пок. Човића желела да Комора одреди за преузиматеља канцеларије.

Одобрава се Авраму Баруху упис у именик адв. приправника на вежби код Јосифа Алкалаја, адв. у Београду.

Одобрава се Димитрију Војиновићу, адв. приправнику из Београда, прелаз из канцеларије Гојка Терића у канцеларију Фрање Галијана, адв. у Београду, ради продужења приправничке вежбе.

Одобрава се Велибору Филиповићу, адв. приправнику из Београда, осуство од године дана, ради стручног усавршавања и учења језика у Паризу, но с тим, да по истеку осуства поднесе Комори доказе о томе.

Реч добија секретар Драгомир Ивковић, који реферише по предметима из свога делокруга, па се доносе одлуке по тужбама против адвоката, које се по Зак. о адвокатима не могу објављивати.

Члан одбора и благајник Сима Алкалај реферише усмено поводом акта Александра Хаџи Ристића, адв. из Београда, по питању опорезивања адвоката, који имају и хонорарне послове. Решено је, да референт Алкалај за идућу седницу спреми писмен реферат.

Како је дневни ред седнице исцрпљен, председник Симић исту закључује у 20 часова.

Записник је прочитан и примљен.

Следећу потписи присутних чланова и овера председника и секретара.

ЗАПИСНИК

XXXV седнице Одбора Адвокатске Коморе у Београду одржане 30. септембра 1936. године у 17 часова.

Присутни: Претседник Владимир Симић, чланови Одбора: Војислав Милошевић, Савко Дуканец, Д-р Иван Рибар, Д-р Јанко Олип, Тришко Жугић, Д-р Видан Благојевић, Милорад Павловић, Милан Живадиновић, Д-р Радоје Вукчевић, Љубиша Димитријевић, Драгомир Ивковић, Лука Пешић и Драгослав П. Ђорђевић.

Извинили се због недоласка Заменик претседника Милан Драговић, чланови Одбора: Д-р Миленко Стојић и Младен Цинцар Јанковић, а Сима Алкалај налази се на путу.

Претседник Владимир Симић отвара седницу у 17 часова и даје реч секретару Љубиши Димитријевићу, који реферирше по предметима из свога делокруга, па се доносе ове одлуке:

Одобрава се Божидару Панићу упис у именик адв. приправника на вежби код адвоката Милана Матића у Београду.

Одобрава се Артуру Шосбергеру упис у именик адв. приправника на вежби код адвоката Самуила Караоглановића у Београду.

Одобрава се Живојану Поп Коцићу упис у именик адв. приправника на вежби код адвоката Д-р Јоже Равника у Београду.

Одобрава се Милану Томићу, адв. приправнику прелаз из канцеларије адвоката Николе Радовића у канцеларију адвоката Д-р Александра Грива у Београду.

Брише се из именика адв. приправника Душан Давидовић под 10 августом 1936 год. по одјави принципала.

На молбу Леона Карића, адв. приправника из Београда Бр. 2226 од 23 септембра т. г. да му се призна у приправничку вежбу време од 3 новембра 1931 год. до 14 марта 1932 год. и од 1 августа до 15 септембра 1934 године, решено је, да се молба одбије, и да се молиоцу то саопшти, а ако тражи и плати таксу, да му се изда и формално решење.

На молбу Крсте Балића, адв. приправника из Београда да му се призна у приправничку вежбу време од 13-II-1936 год. до данас, решено је, да се претходно узме реч од његовог принципала Д-р Евгенија Томића о наводима молићевим, па тек онда да се донесе мериторна одлука.

Реч добија секретар Драгомир Ивковић, који реферирше по тужбама против адвоката па се доносе одлуке, које се по закону не могу објављивати.

Пошто је дневни ред исцрпљен, претседник Владимир Симић закључује седницу у 18 часова.

Записник је прочитан и примљен.

Следују потписи присутних чланова и овера претседника и секретара.

ЗАПИСНИК

XXXVI седнице Одбора Адвокатске Коморе у Београду, одржане 7. октобра 1936. год. у 18 часова у Београду.

Присутни: Претседник Владимир Симић, чланови Одбора: Војислав Милошевић, Др. Иван Рибар, Др. Миленко Стојић, Др. Јанко Олић, Тришко Жугић, Др. Видан Благојевић, Милорад Павловић, Милан Живадиновић, Сима Алкалај, Љубиша Димитријевић, Драгомир Ивковић, Лука Пешић, и Драгослав П. Борђевић.

Извинили се због недоласка: Заменик претседника Милан Драговић, чланови Одбора: Савко Дуканац, Др. Радоје Вукчевић и Младен Цинцар Јанковић.

Претседник Владимир Симић отвара седницу у 18 часова и саопштава, да је Савез Комора упутио акт којим извештава да је у Међународном Савезу адвоката резервисано три места у одбору за нашу државу, као и то да је Савез Комора одлучио да предложи Др. Андријашевића Ника, Др. Баја из Сплита и њега из Београда. Тим поводом решава се, да се акт преда члану Одбора и секретару Савеза Комора Милану Живадиновићу, с тим, да Одбор сматра, да би са одговором требало сачекати док се обави нов избор часништва Коморе на дан 25 октобра 1936 године иако је тачно, да се нашој земљи признају три места у управи Уније, онда ће се одбор по овом захтеву изјаснити после 25 октобра 1936 г.

У колико генерални секретар Уније г. Шарк Гед не може да сачека нови избор часништва наше Коморе, изјавити му да је Одбор прихватио овакву одлуку Савеза.

На тражење члана одбора Др. Јанка Олића Одбор решава да му се изда овлашћење да у име наше Коморе поздравни Конгрес Интернационалне лиге против непојачане утакмице, која ће се одржати од 19 до 21 октобра 1936 год. у Будимпешти.

Претседник Симић саопштава да га је умолео Бора Милојковић да Комора патронира његово правдање о теми: „Сузбијање Међународног тероризма и у-

стапова Међународног кривичног суда“, које ће одржати у петак 9 ов. мес. у сали Окружног суда за округ београдски у 18 часова.

Одбор решава, да Комора овај патронат не прими, јер никада ни до сада то није чинила.

Прима се записник заједничке седнице Одбора за измене и допуне Пословника Одбора за измене и допуне пословника Коморе од 30 септембра т. г., с тим, да се у дефинитивну редакцију пројеката измена и допуна Пословника унесе нова стилизација параграфа коју је, по налогу заједничке седнице израдио Одбор тројице.

Примају се годишњи извештаји Одбора Коморе и Дисциплинског већа као и извештај благајника са предлогом буџета за 1937 год., а који се имају поднети VIII редовној скупштини Коморе на дан 25 октобра 1936 године.

Овим поводом решава се да се цели измењени текстови Пословника штампају у Браничу.

На предлог Одбора за контролу приправничке вежбе ништи се стаж адв. приправнику Радичевићу Владимиру и то за време од 15 септембра 1935 год. до 6 априла 1936 год., пошто је одбор стекао уверење, да његова вежба за то време није одговарала прописима Зак. о адвокатима, с тим, да се предмет упути Заст. Коморе да оптужи Дисциплинском већу његовог принципала Миливоја Туцаковића, адв. из Чачка, ради фаворизирања неправилне вежбе.

Истовремено одбија се молба Радичевића Владимира за упис у именик адвоката са седиштем канцеларије у Краљеву пошто му, услед горње одлуке о поништењу стажа недостаје још 6 месеца и 4 дана приправничке вежбе у смислу § 5 Зак. о адвокатима.

И о једној и о другој одлуци издати Радичевићу формално решење, пошто против истих има право употребе правног лека.

Тужбу Милице Поповић Бр. 819/36 доставити Радичевићу на одговор.

Пошто је дневни ред исцрпљен, Претседник Симић закључује седницу у 20 часова.

Записник је прочитан и примљен.

Следују пописи присутних чланова и овера претседника и секретара,

Б. С. Марковић, доцент Универзитета — Београд

ДЕМОКРАТИЈА И САВРЕМЕНО ПРИВАТНО ПРАВО.

(Свршетак.)

После овакве једне ревије факата добија се заиста утисак да су се законодавци и правници, по својој дужности браниоци утврђеног поретка, показали малодушни пред променама у материалном свету. Они су допустили скоро без икаквог отпора да можда пролазни економски хаос поколеба традиционалне идеје приватнога права које су хиљадама година задовољавале потребе разних друштава и добиле тако печат вечних принципа. У место да, чврсто ослоњени на рационалне елементе класичног права, савладају тај хаос и укроте ову разуздану економску реалност, савремени правници су без битке напуштали осветлана начела и прилагођавали се подивљалој стварности. Професор Рипер није међутим човек који се олако мири с чињеницама и који ће пред сваким фактом да скине капу. У томе он остаје правник од најбоље традиције. Он не спушта слепо свој критериум на ниво сирове датости, него увек остаје лебдећи изнад ње. Он не сматра да је еволуција права у одређеном смислу увек неумитна и увек сретна, нити да је свака новина у исто време и напредак. Такав начелан став у критици демократског права је несумњиво пози-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.univ.rs

тиван и он даје писцу извесно идеалистичко обележје. Зато се ми морамо сложити с њим кад упозорава демократско право да се оно не сме поводити за политичким разлогом једнога дана, кад саветује да не треба нагло кидати с традицијом, да се мора водити рачуна и о извесним моралним прописима, да је неопходно поштовати извесна права, особито уговорни поредак, и да се не смеју обезоружавати све снаге нити помагати све слабости.

Али ми се не можемо сложити с професором Рипером ни у мотивисању демократског права нити још мање у његовој оцени као целине. Узрок свим наведеним променама Рипер види у факту што је увођењем општег права гласа народ постао краљем, тако да су се поданици претворили у законодавца. И као раскалашна деца која су дограбила у своје руке скупочену машину недорасла да њоме управљају, баратају њом на штету, рекло би се, и своју и својих родитеља. Пошто у демократији, резонује Рипер, побеђују најмногобројнији, то у њој управљачи зависе од поданика, те доносе онакве законе какви ласкају масама. А видели смо већ да је дух демократског права сав у знаку вере у непрекидан прогрес који би био прожет материалном цивилизацијом. Отуда би демократско право било нестално и материалистичко. Погрешност поставки и усињеност конструкције су очигледне. Забележимо на првом месту да је и сама чињеница броја која даје снагу демократији разлог од пресудног значаја, довољан да убеди сваког ко сматра да право треба да служи на првом месту задовољењу интереса најширих маса. Нетачно је осим тога да демократаја као таква верује у непрекидан напредак људског друштва, а још мање се може примити да она тај напредак везује за материалну цивилизацију. Демократија је само убеђена у потребу еволуције и управо услед тога она се не везује ни за какав конкретни идеал. Ако је она наших дана заиста и испуњена материалистичким моментом, он нема за њу значај битног него пролазног, акцидантелног обележја. Не лежи, дакле, у култу материалне цивилизације суштина демократије, као што тврди Рипер, него је отвореност и недоктринарност битно обележје њено. Тиме се уосталом само и може објаснити толерантност и нереволуционарност демократског права, као и чињеница да су и поред свих накнадних измена основни принципи Законика могли опстати. Смеле и корените реформе претпостављају веру у неки апсолутни идеал, који не лежи у природи демократије као такве. Једнакост и слободу, своја основна начела, демократија је нашла у принципима С. с. и зато јој није ни било потребно да га у његовим основама подрива. Задовољила се да руководи њиховом применом на конкретне случајеве у пракси да би општу једнакост, коју је С. с. само прокламовао из апстрактног света пренела у реалност.

Кад критикује демократију и парламентаризам и њихове плодове на законодавном пољу, Рипер неће учинити потребан напор да уђе у њихову праву природу, што би му допустило да увиди и извесне њихове врлине. Његова пажња ће се најчешће заустављати на спољашњим, другостепеним моментима. Он је склон да види свуда само политичко и изборно уцењивање за-

МЕДИЈА

конодавства, а не и остале, дубље и стварније мотиве овога законодавца. Узроке његове неће тражити на првом месту у остваривању једнакости и у хуманизацији права, него поглавито у факту што су фаворизирани редови најмногобројнији, тако да својим гласовима претстављају интересантан предмет за парламентарце. Много је више дужника него поверилаца, много више сиромаша и невољних него богатих, више путника, радника, осигураника, закупаца, него превозача, послодаваца, осигурача и кућевласника! Мали су многобројнији него велики, те онај ко њих задовољи осигурао је себи већину: демократски Закон само је победнички клик триумфујуће масе. И сва Риперова оштрумост и духовитост у излагањима не може нас спречити да констатујемо још једом његову јеткост и тесногрудост према демократији. Он јесте ухватио многе неспретности у склопу демократских закона, нарочито у њиховом односу на опште принципе Code civil-a, али се није потрудио да изнесе стварне мотиве реформи. Он не подвлачи нпр. да је свима тим мерама крајњи циљ да се заштити живот јединке који је највиша вредност у демократском друштву, чак виша и од новца, и да те мере захтева не само друштвена хармонија, него на првом месту и сам интерес тих виших и срећнијих, ма да малобројнијих класа. За њега је политичка снага маса брутална сила која изнуђује по својој вољи законе од сиротих парламентарца. Као да је политички моменат безначајна ствар и да се иза њега у крајњој линији не крије сам животни императив као последњи разлог. Па ни тај Риперов квази-мотив, политичка моћ гласача, није у стању да објасни све појаве у овој заштити слабих код демократије. Ослобођење дужника обавеза у већој или мањој мери било је претежно последица објективних разлога, као што су кризе и новчани поремећаји, а не само воље демократског законодавца; доказ је што су и недемократске земље олакшавале положај својих дужника. Рипер је даље изгубио из вида да ако инфлација иде у корист дужника, да дефлација пада на њихов терет. Затим да политички људи не могу извући никакву корист од заштићених жена, деце и заведених девојака: пошто они у својим целовима не носе гласачке куглице, ту би им политичка рачуница пре саветовала супротне мере. Рипер још пребацује правницима да су равнодушни према свим овим покорима које је демократија починила праву, иако су они у много тежим приликама били браниоци поретка, онда кад су се, дивинизирајући култ закона, позивали на правду и стварали доктрину природног права да би сузбили прохтеве владара и силу апсолутне државе. Рекло би се да не осећа сав преокрет који се догодио и у унутрашњости демократског права и у ставу друштва према њему — да је право у демократији постало оно што и треба да буде, народна воља, и да је зато nestало потребе бранити народ од његове сопствене воље.

С друге стране Рипер ће тврдити како парламенти нису прави преставници народа да би њихов законодавни рад имао онај морални ореол који му приписује демократија. Парламенте бирају по њему велике групе, утицајне личности, директор највише

распрострањених новина, богати индустријалац, моћни синдикат. Као да је то случајно тако и да иза група и утицајних личности, као и иза самога броја уосталом, не стоје извесне масовно изражене животне силе, економске на првом месту, затим идеје, интереси или организација, или најчешће сви заједно претстављајући народ преко група или појединаца. А управо те снаге иду на штету чистог демократског принципа, јер поред јединке уносе у демократско друштво и друге социјалне вредности и колективна мерила за чију већу примену се писац и залаже у ствари током целе књиге. Нпр. разлог што у изборном надметању законодавац није до краја отишао у свесме ласкању броју Рипер види у утицају који финансијски кругови врше на парламентарце. И он сам констатује да се повлађивањем и новцу и броју у подједнакој мери успоставља равнотежа између захтева оба тора. Но не види да се тим путем у демократском друштву истовремено и изналази опште добро и борба класа обавља на један релативно миран и легалан начин.

Кад бележи да се законодавац у уговорној битци баца час на једну час на другу страну, као витез, који се увек бори за слабијег, он ће опет поновити да законодавац то чини само зато што су најслабији увек и најмногобројнији. Ма како и ова последња констатација сама по себи била поразна по резултате индивидуалистичког уређења, она нам у исто време још једном показује колико је Рипер непоправим индивидуалист. У основи је погрешно и претерано формалистичко његово тврђење да је у демократији принцип једнакости напуштен пред жељом да се повлађује једној групи или класи. Он неће да увиди како се тиме само исправља онај грех који је учињен према слабима увођењем апстрактне једнакости кроз Code civil. Тај „Законик блажених који имају“ водио је рачуна пре свега о онима који нешто поседују, а мало је пажње поклањао стварању нових добара. Пошто је рад био запостављен у кодексу, он је радном свету осигуравао само привидну, чисто формалну једнакост, коју демократско друштво хоће да испуни и стварном. На томе путу фактичког изједначења оно мора да прибегава конкретној неједнакости. Али не тражи у тој околности Рипер разлоге поправци радничког положаја, као што их не тражи ни у социјалној дезеритацији радних маса, ни у све пресуднијој улози коју елемент рада, та најплеменитија функција човека, игра у савременом друштву, нити у високој моралној вредности рада као таквог или просто у хуманости. Штитећи слабије само зато што претстављају политичку снагу долази се, по Риперу, до тога парадокса, да закон највише пажње поклања онима који имају најмање интереса да бране друштвени поредак. „Данас већина грађана не плаћа непосредни порез, ужива надницу која се не може ставити под извршење, осигурана је против свих опасности живота и очекује од државе заштиту против свих могућих недаћа. Грађани демократске државе су лица у исто време неодговорна и обезбеђена од свих ризика. Да ли та претерана заштита неће убити уморност и обесхрабрити дух предвиђања?“ — пита се Рипер. Ова на први поглед заводљива слика за нишче демократског друштва, а тамна перспектива

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.unib.rs

за родољубе и државу, добија сасвим другу боју кад се претпостави да држава можда ове повластице даје првима баш да би их заинтересовала у одбрани постојећег поретка, и кад се има на уму да они, ако су ослобођени непосредних, плаћају у толико теже посредне порезе. Свима тим мерама уосталом демократија не штити само гласаче, него пре свега живот, физичко и морално здравље и социални минимум сваке јединке. Политичко чедо индивидуалистичке филозофије, демократија има култ за личну егзистенцију као такву; она не признаје никакав, најмање економски цензус, у њој и сиромаштво ствара права.

Дело предака и сувише је грандиозно да би потомци на његово место могли што боље да поставе и од њих наслеђени апарат и сувише је фини да би демократски простаци умели њиме да се служе. У својој претерано ревносној одбрани Code civil-a и великих традиционалних правних принципа, Рипер ће нам се зато појављивати каткад не само као конзервативан, него чак и као реакционаран писац.¹ То ће по правилу бити увек случај кад кроз редове почне да пробија његово католичко настројење. Католички писци су, по њему, једини правници који су стално били убеђени у свој идеал природног права. Као да та околност иде у прилог научности католичке доктрине. То је врлина због које се може добити орден од Ватикана, али не и препорука за Академију наука. Дигијеву доктрину о објективном праву и праву-функцији он ће одлучно побијати, а у толико пре схватања његових нелатинских следбеника, као и социјалистичку оријентацију лионске школе. За католицизам Le Fig-a неће наћи ниједне критике, док ће за друге доктрине, много научније фондиране, Гурвићеву нпр. или много оригиналније и духовитије, као што је она Em. Lévy, које су истинске тековине за право, наћи доста тешких и заједљивих речи. Он пребацује демократском друштву жеђ за материјалном угодношћу, отсуство идеализма и слабљење религиозности, а не осећа да су позитивизам и релативизам нове религије маса, жељних да и на овоме свету окусе извесне угодности. Вређа га бруталност с којом се одговорност за ризик преноси с једне жртве на другу, са слабијег на јачег, и у исто време пребацује сиромасима што не приме без роптања искушења којима их излажу непознати пути Провиђења — „добре патње које су у стању да очисте душу“!

Доследан индивидуализму на свој начин, Рипер се врло тешко мири са социјализацијом и копнењем индивидуалних овлашћења и онда кад је чињеницама принуђен да их призна. Он ће против експропријације навести нпр. да је појам јавне корисности сувише неодређен. Као да, с једне стране, управо та неодређеност не претставља велику врлину и виталитет тога појма, а с друге као да је појам личне корисности одређенији и да непосредно и тренутно богаћење индивидуе садржи и њен трајан и искључив интерес. Кад закључује да данас слободном уговору све више

¹ Проф. Рипер је уосталом стари и познати противник напредних идеја у праву. В. нпр. критику коју му с пуно разлога упућује Др. Мил. Марковић у својој докторској тези: *La théorie de l'abus des droits en droit comparé* (Lyon-Paris 1936 стр. 171—185).

места одузима дириговани уговор, да је грађанин демократског друштва принуђен да уђе у онакву уговорну форму какву му је право припремило, или, ако то може, да не уговара у опште, и да је та форма све неминовнија и све прецизнија — он се не сећа да је то Дигијева теза о објективном праву која се све више потврђује и коју је он, Рипер, у више махова побијао. Чудно је исто тако да он који врло убедљиво разлаже процес диференциације у друштву у опште или у појединим професијама, не извлачи отуда и логичну последицу, наиме да тај процес захтева самим тим и диференцирано право, дакле специјализацију законодавства, умножавање текстова и индивидуализацију ситуација. На место општег принципа постављају се посебна правила за сваки случај и за сваки тренутак. И захваљујући само тој серији специјалних закона пролазног карактера врши се индивидуализацију ситуација, карактеристично по демократску тежњу за конкретном једнакошћу и правдом. Не треба, дакле, у тој маси нових закона видети само батргање демократије које би било последица напуштених принципа традиционалне правне технике него и знак сложенијег и динамичнијег живота и савршенијег и гипкијег правног апарата.

У великим линијама узев, Рипер целу своју критику демократског права заснива, како се види, на троуглу чије су тачке: демократска мистика, број и политички моменат. Напоменули смо да је неоправдано испуњавати демократску мистику, у колико је и има, вером у непрекидан прогрес и у материјалну цивилизацију. А и дато не говоримо о томе да мистика није нужно и слаба страна једне концепције: напротив, мистика је потребна свакој животной доктрини као неопходни отвор против заслепљеног позитивизма, и само она омогућава прави идеализам. Зар католицизам и либерализам, доктринег. Рипера, немају своју мистику? — Што се тиче критике броја, задовољимо се на овом месту само констатацијом да и број сам по себи вреди, јер се иза њега и гласачких кутија налазе људски животи који сви за демократију имају једнаку вредност; исто тако да је број ипак рационалније, дакле и научније мерило вредности у друштву него субјективни критериуми једне или неколицине изабраних индивидуа. А основни елеменат своје критике, политички разлог у демократији, он уопште неће развити. Све чињенице које је претресао, као и цела историја права њега неће навести на мисао да право није искључиво техника која има самосталну унутрашњу вредност, него да је оно одувек собом носило и изразит политички моменат. Осим тога он је смео с ума да се ни економски ни морални моменат не даду оштро супротставити нити се могу одвојити од политичког, који је по правилу само њихова синтеза. А и да то није случај, ми не видимо зашто би политички разлог морао да се повуче пред економским или правним кад он непосредно претставља комплекс највиталнијих друштвених интереса. Неулажење у социјалну позадину политичког један је методски недостак Риперове анализе демократског права, који га је спречио да затвори круг своје аргументације и да својој тези пружи чврст ослонац.

Ако би требало дати критику на Риперово становиште према демократском праву, ми бисмо разлоге за њу тражили и у његовој методи и у његовом основном критериуму. Методски, он демократски процес у праву посматра сувише као правник догматичар који никако не може да се отресе римских принципа и формалистичког резоновања (в. нпр. стр. 112). У колико се узме да техника у праву сама по себи вреди, погрешно је сматрати да је та техника непроменљива и да је традиционална правна техника и искључива правна техника. Не ослањајући се довољно на широку социалну подлогу, Рипер је најчешће само правник који би хтео да се до краја примени Code civil, макар и свет пропао. На крају књиге он ће, истина, признати плодност нове социалне идеје коју је унео нови поредак и ту појаву ће срећно формулисати кад каже да је у демократском друштву социални положај претегнуо над правном квалификацијом. Али се с том новом стварношћу неће помирити, као да не осећа велику идејну и економску револуцију која се већ обавила и која се још и даље обавља кроз срце самога Code civil-a. По сваку цену он хоће нове појаве да објасни чисто правним логицирањем заснованим на техничким конструкцијама створеним за друге правне феномене и за другу социалну логику. Он увиђа нпр. да је демократски систем одговорности за накнаду штете последица демократске тежње за нивелисањем и да одговорност пада по правилу на терет богатих, али неће инсистирати да иза тога политичког момента стоје и морал и осећање правде и економски разлози и многе друге практичне неопходности и да њима треба признати првенство над чисто техничким разлозима старе аквиланске одговорности. У факту да су рентијери главна жртва демократских реформи Рипер неће видети знак новог времена које изнад свега ставља култ рада, и доказ да се функција штедиша и придржалаца капитала стално сужава. И да је, паралелно с тим, све јаче оптерећивање државног буџета још један знак социјализације: да Држава узима на себе све у већој мери улогу послодавца, осигурача и распоређивача добара, тако да данас социјални атрибути приватног капитала нису исти као у индивидуалистичкој привреди и уређењу. Зато што није везао демократску идеју социјалног осигурања и ограничења субјективних права, он напада обе ове мере, не увиђајући да су то логичне последице једне нове друштвене технике: у колико процес социјализације даље напредује у толико бива мања потреба да се индивидуално штити кроз субјективна права. Неће довољно подвући ни да је специјализација законодавства, поред чисто техничких разлога које намеће природа појединих занимања, последица и принципа индивидуализације који се наметнуо демократији као плод горког искуства с апстрактном и општом формулом једнакости. Кад пребацује уску националност демократским правима, он губи из вида да се изједанчење светског права врши и данас интензивно, само на једној другој бази, опет демократској. У место да се спроводи глобално рецепцијом, оно се врши опрезно, по конкретним питањима, на основи корпоративних и професионалних права, као што пристоји демократији. Поменимо само рад на

изједначењу меничног, чековног, ауторског права; у међународној трговини свилом, житом, у поморској трговини, и не заборавимо да је то изједначење још много ефикасније, јер су државе њиме и правно везане.

Што се тиче садржине Риперове критике демократског права, она је скоро сва заснована на индивидуализму онаквом како га је схватао рани 19 век. Многобројна и тешка социална искуства кроз која је прошло француско друштво за последњих стотину година нису била довољно убедљива, нити су новије идеје могле да поколебају доктрину која је у пишевој младости још званично владала на катедрама права. Иако је демократија природан плод нужног и логичког развоја либералне идеје, Рипер ће у своме индивидуализму остати на пола пута и зато ће се током и ове расправе кретати између зидова једне велике контрадикције. Осем тога, као добар Француз, он се нерадо дотиче апстракција, као нечег скоро кужног, и зато неће увек отићи до краја питања. Услед тога нпр. што се није више забавио релативизмом, једним од основних принципа демократије, он није могао ни да разуме суштину ни да се помири с динамиком демократског права и с његовим реформама. Додуше он узгред константује да демократија са сумњом и немиром тражи своје право — али у томе види само знак њене слабости. Демократија се дефинитивно отела од свезнајућег законодавца и еманциповала од стално компромитованог апсолутног идеала; отуда и њена привидна колебљивост и отсуство „широких гестова“.

Ипак били бисмо неправични према писцу ове књиге и непотпуни у излагању демократског права кад се не бисмо још једном задржали на једној од основних идеја која провејава кроз сва пишева излагања. Риперова критика демократског права састоји се наиме и у томе што он тражи много веће место за чисту норму него што јој данас припада у демократијама. Његовој књизи је један од главних циљева одбрана чисто правничке дисциплине од налета социологизма, чији је утицај на данашње право условљен појавом демократије. Заиста, имати демократију у политици значи имати социологију у праву. Док ауторитативни режими уносе пре свега норму, демократија уноси факат у право. Он ће нарочито добро подвући нормативност права кад излаже фазе кроз које је доктрина модерног природног права имала да прође у жељи да сачува и идеал и да се помири с потребама демократског права, особито с његовим недоктринарством и жељом за несметаном еволуцијом. И кад пребацује еволуционизам демократском праву и његово скоро фаталистичко усвајање од стране доктрине, он и тада поред осталог брани чисту норму од насртаја фактичког елемента. Ни ми не можемо оспорити да изнад свакодневних промена постоји и остаје и у правном систему и у нама самима нешто стално као критериум пролазних догађаја и њихова контрола, макар те догађаје и демократија доносила. Била то социјална свест, или неки идеал, или и чисто технички разлози, они ће увек заузети одређен став према једној позитивној законској одредби. И та оцена вредности појединих одредаба демократског права потребна је као чисто духовна

контрола и дисциплина над овим законодавством које по својој природи тежи да норму изједначи с фактом и да нас тиме опет баца у једну врсту мање грубог или ипак узаног позитивизма. Зато морамо признати да се у Риперовом потсмевању социјалном праву поред несумњивог реакционарства налази и извесна доза истине. Наше приватно право је дисциплина стара двадесет и пет векова и за све то време његови принципи су показали изванредну отпорност према свима револуцијама и необичну моћ прилагођавања новим социјалним облицима. Данас кад се приватно право захуктало с новотаријама није рђаво чути и гласове с крајње деснице; они ће у праву и иначе увек имати своју функцију. Из тога разлога се начелно ни Риперу не може пребацивати извесна аристократска нота у његовој оцени демократског законодавства. Подвлачимо само да та оцена, иако се налази изван демократског критериума, није искључена демократијом. Она може деловати као нормативни елемент и политички чинилац у даљем развоју права ако је масе у другом степену прихвате и усвоје. И ту баш долази до пуног израза она отвореност демократије према свима могућим гледиштима која су у стању да својом унутрашњом вредношћу повуку собом извесан број људи. Захваљујући тој јединственој врлини правни поредак демократије није затворен идеалу ниједне индивидуе, него управо од њих ствара мотор за своју сопствену еволуцију. Тако се демократија обнавља из свога сопственог фонда.

Без обзира на став према демократском праву, ова књига је иначе писана с много талента и изванредно занимљиво. Поред обиља чисто литерарних квалитета, јасноће, сликовитости, духа, срећних обрта и фигура, у њој су изложене ствари с оном непосредношћу својственом Французима, која чини да се одмах осети сав животни смисао права. Не оперише се кабинетским мудровањем него примерима од јуче и данас из законодавства, јуриспруденције, доктрине. Зато је та књига истовремено и јединствена политичка историја установа грађанског права Француске од Револуције наовамо, преглед свих новијих идеја и покрета који су се дотicali приватног права и извор обавештења за литературу. Подвлачимо да је она и по другим својим особинама чисто француска: у њој је реч искључиво о француском праву, наводе се само француски писци, од малобројних страних једино они који су преведени. Отуда и извесне једностраности због којих би књизи боље одговарао наслов: демократски режим и приватно право у француској.

Оно, међутим, што је нарочито позитивно у овој књизи јесте политичка светлост коју је Рипер бацао на модерно приватно право. Добија се после његове ревије несумњив утисак да је политички фактор пресудан и у области приватног права у коме се доскора сматрало да је његова традиционална техника највиши и скоро искључиви закон. И ми никако не бисмо били од оних који су мишљења да тај фактор у начелу неповољно утиче на развој права. Напротив, право, ако се жели да оно до краја одигра своју друштвену улогу, мора да изиђе из узаног круга занатства и технике у који су га сами правници скоро до-

бровољно затворили и да ступи у присан додир са свима осталим социјалним елементима, с политичким међу првима. Ако се Риперов став у овоме питању и не прими, јер је последица одређене психологије и интелектуалне преформације, његова књига ће остати велика добит и за оне који друкчије мисле, јер ће у њој наћи мноштво лојално развијених аргумената и у корист теза које нису пишчеве. Специјално демократија може бити захвална Риперу на овој књизи пошто јој је он њоме показао јасније него ико до сада колико је огромно дело демократија извела без револуције својим и ситним али сталним реформама у смислу побољшања животних услова народних радних маса. Видимо њој захваљујући како политичка демократија кроз право спонтано, логично и нужно остварује социјалну демократију.

ПРИКАЗИ

Др. Рудолф Цистлер, *О неким питањима из кривичног права* Љубљана 1936, стр. 287.

Дело г. Цистлера је стварно одбрана З. Херцога, Ф. Винтера и Ф. Печера оптужених у вези са „афером“ *Нашичке д. д.* Отуда се оно бави: питањем *лажног вођења трговачких књига* (стр. 10-113); *помагањем злочинцима који су на слободи* (114-142); *подмићивањем у службеним пословима* (142-216); и *проблемом кривичне одговорности чланова Народног прештавништва за примање миша* (216-215). Са гледишта Трговачког права које нас нарочито занима, прво од питања је знатно важније од осталих. Зато ћемо се у овом приказу једино њиме и бавити. Изложићемо га онако како га је схватио г. Цистлер. Не упуштајући се, притом, у критичку анализу тог схватања. Оквир једног приказа нам то не допушта, ма да у целисти не делимо мишљење уваженог писца.¹⁾

Један од горе означених окривљеника био је, између осталог, оптужен да је *уиражњавањем трговачких књига на недопуштен начин извршио дело прављења лажних исправа* из §-а 215 ст. 2 Крив. зак. Сходно томе, г. Цистлер се у своме делу бави, прво, *појмом и сврхом трговачких књига*, да би, затим, прешао на *правила о њиховом вођењу и завршио са исцрпљивањем услова* (објективних и субјективних), који треба да буду испуњени да би се могло тврдити да у једном конкретном случају постоји *преиначавање или прављење лажних исправа* путем забрањеног поступка књижења. Одговор на овако рашичлањен проблем *трговачких књига* налази се, вели Писац, у *Књиговодственом или биланчном праву, допуњеном техником књиговодства и науком „о народном господарству“*. Књиговодствено право је двојак: *материјално*, које има за предмет *трговачко срачунавање успеха*, и *формално* или право о *спољашњем приказивању догађаја*, који су се збили, а сачињавају основу тога срачунавања. Једно даље разликовање књиговодственог права јесте подела на *трговачко и јавно*. Ово последње се диференцира затим на: *управно, пореско и кривично књиговодствено право*.

1. *Под трговачким књигама у ужем смислу* подразумевамо књиге (повезане или не) у којима се *прегледно и сређено приказују догађаја трговачког посла*. Само, пак, то приказивање, које се врши сходно трговачким обичајима у разним књиговодственим системима називамо *трговачким књиговодством опет stricto sensu*. Овако одређени појам трговачких књига не обухвата ни *инвентар* ни *биланс*. У *ширем смислу*, међутим, израз *трговачке књиге* служи за означавање свих *писмених забележака*, које се тичу трговачког пословања. Он обухвата, дакле, не само *књиге управом значењу речи већ и инвентар, биланс, писма, телеграме* итд. Састављање свих тих забележака назива се *трговачким књиговодством „lato sensu“*.

1) О том размимолажењу говорићемо другим поводом.

II. Под утицајем стилизације законских одредаба о трговачким књигама, често се сматра да је *сврха* књи оводства да начини такве књиге, које „пошћуно исказују послова трговца и стање његове имовине“. Позивајући се на дела Л. Голдшмит-а, Виланд-а и на један чланак објављен у Гајевој „Даници Илирској“, г. Цистлер држи да трговачке књиге треба да дају: слику стања имовине, преглед промена које су у њој извршене, да омогуће праћење развоја привредне радиности трговца и изналажење исхода те радиности²⁾. Укратко речено књиге су намењене означавању „за имовину релевантних догађаја и њиховог економског резултата“. Само, не треба веровати да се све те чињенице могу у сваком тренутку осведочити простим увиђајем књига. Неке од њих се прво „нотирају“ у помоћним забелешкама, па се тек касније уносе у књиге у техничко-правном смислу речи. Све до тог уношења, према томе, оне се, ма да наступиле, не могу констатовати. Уосталом, наглашава Писац, „стање имовине не произилази из самих трговачких књига „striktio sensu““. То стање имовине „показује тек инвентар. И то само њено стање у извесном часу, у извесном времену“. Трговачке књиге, исто тако, не „исказују трговачке послове“: у њима се бележе једино „промјене у имовини“, настале било услед тих послова, било због аката који немају карактер трговачке делатности (плаћање порезе, изузимање нована за личне потребе трговца и т. сл.); сами послови пак, означени су у исправама о њима, у списнама састављеним њиховим поводом, у попису продаје и куповине итд.

Од циља књиговодства „треба разликовати, наглашава Цистлер, сврху коју је законодавац имао у виду кад је установио дужност да се воде трговачке књиге“. Ова последња оличена је, не само у тежији законодавца да трговцу, путем обезбеђења прегледа стање имовине намењене његовој привредној делатности, омогући брижљивије старање о сопственим интересима, већ и у настојавању да се, у корист веровника, олакша одређивање њихове ошште залогне и спречи, инкриминасањем извесних чинидби, недозвољено располагање са добрима која сачињавају ту општу залогну.

III. О начину вођења књиговодства не постоје одредбе у Трговачком законодавству. То питање је препуштено обичајном праву. У овоме се слажу како претставници Правне науке (Шмаленбах и др.), тако и одлуке Јуриспруденције. При решавању конкретних спорова, ова последња призива књиговодствене вештаке, који не само да треба да дају стручна мишљења, него се и о томе саслушавају, што је у књиговодству обичајно, што одговара књиговодственим правилима, што одговара књиговодственој науци, у ствари дакле о томе, што је у књиговодству право“. Овако држање Јуриспруденције је сасвим природно, с обзиром на то да законодавац овлашћује трговца да се за вођење својих књига служи којим год хоће од постојећих књиговодствених система (§ 25 ст. 1 Хрв. трг. зак.). Уосталом, књиговодство није вештачка творевина легислатуре, већ проналазак трговачке праксе.

О томе како треба водити трговачке књиге, шта треба у њих унети и како мора „да усиједи унос“ налазимо одговор у Трговачком обичајном праву. Оно је створило т.зв. *начела уредног књиговодства*. Та начела су:

1⁰ *Начело пошћуности*, по коме у књигама треба да буду убележени сви они догађаји чије је сазнање неопходно за постигнуће циљева књиговодства. Оно не захтева дакле, „исцрпно документовање свега онога што се у послу дешава“. Отуда трговачке књиге не морају садржавати: *дешаљно набрајање послова*; *ознаку њихове правне природе*; *наглашавање тражбина које доносе камашу*; *лавање прокуре*, ма да оно ствара обавезе за трговца и т.сл. Податке о свему овоме пружа књиговодство у ширем смислу тј. трговачке књиге објашњене и допуњене списима на основу којих је вршено књижење.

2⁰ *Начело истинитости*, сходно коме „обавештења у трговачким књигама морају да одговарају истини“. Али ни оно није стриктно спроведено. Дозвољена су и по њему извесна отступања, отступања која су наметнута немогућношћу да се дође до објективне истине. То је случај са *процењивањем имовине у билансу испод њене стварне вредности* (*лашењане или шајне резерве* („причуве“)). *Акши-вирење* или анулирање ранијих потписа, као последица допуштениости прекидања

²⁾ Приказивање трг. догађаја пише г. Цистлер, врши трговац „у првом реду зато, како би био у могућности, да добије становити увид у стање и промјене имовине, и у своју привредну радну способност“; да се „покаже стање цијеле имовине успоређено са укупним успјехом предузећа...; затим да се покаже успјех код појединих имовинских састојина...; и на крају, да се покаже ликвидност предузећа...“

WWW.UNILIB.RS

билансног конципирања, је други изузетак од начела истинитости. И збиља наше Позитивно право не наређује да сви биланси једног трговачког предузећа буду учињени по истим принципима „како у погледу њиховог рачунавања тако и у погледу процене појединих билансних ставки“. *Тајно књиговодство* тј. књижење „стварних уноса на туђа или измишљена имена поверилаца или дужника“ је такође, један од дозвољених изузетака од захтева да књиге буду истините.

3^о *Начело редоследности*, према коме уписи тражбина или дугова морају следовати по реду њиховог постанка. Другим речима „накнадно“ књижење није допуштено; оно мора бити „благовремено“. Шта је пак благовремено, о томе, вели Цистлер (по угледу на Хана), одлучује трговачки обичај. А по њему, међутим, „само у основним књигама одмах треба унашати, без затезања унашати. Пренашања из темељних у главне књиге могу да уследе и доцније, од времена на вријеме (види пресуду немачког *Reichsfinanzofa* од 28. V. 1927. VI. A. 17/27 отштампана у *Steser und Wirtschaft*, годиште 1927, бр. 355).

У недостатку позитивних прописа, дакле, Трговачко обичајно право је створило начела о правилном књижењу пословних догађаја. По тим начелима уредно је свако вођење трговачких књига које омогућава остваривање сврха комерцијалног књиговодства. Овакв закључак је оправдан не само са гледишта *Приватнога* већ и са становишта *Порескога права*. И по овом последњем, трговац је овлашћен да се при књижењу служи којим год хоће допуштеним начином, под условом да га саопшти пореској власти у случајевима у којима би могло довести до смањивања основних пореске стопе: „Посебно код предузећа обавезних на јавно полагање рачуна, — стоји у § 36. Зак. о буџ. дванаест, од 29 јула 1935, — сматраће се, да кривица пореске утаје постоји, ако се утврди да је у пословним књигама исправна или завршним рачунима предузећа, свјесно и намерно у циљу прикривања законског пореза, штога учињено или пропуштено, па се услед тога, друштвена актива, приход или добитак покажу мањим, односно пасива, трошак или губитак вишим, но што стварно јесу. У овим случајевима сматраће се, да је радња извршена или пропуштена свјесно и у циљу прикривања пореза, *ако се она не саопшти пореској власти у редовној пореској пријави или можда и касније, али свакако прије него што власт за њу на било који начин сазна.*“

IV. Дело *лажно вођења трговачких књига* из §-а 215 ст. 2 Кр. зак. са-стоји се из *унутрашњег или субјективног и спољашњег или објективног учина* (бића).

Унутрашње или субјективно биће слично је у: *умишљају фалсификата; намери да се лажно вођење књиге употребе као праве и истините и у свесној о противправности.*

У погледу конститутивних елемената *објективног учина* гледишта су подељена. Истини Законик говори о *лажном вођењу трговачких књига*, али се правници не служу при одређивању значења тог израза. Шиловић и Франк, држе да има лажно вођења трговачких књига кадгод је *књижене у њима вршено тако да не показују „у сваком часу праву слику имовног стања трговца“*. Долени сматра да се то лажно вођење књига састоји у „*систематској, истини супротној методи*, која не даје исправне слике имовинског стања“. За Чубинског, међутим вођење књига је „*више мање, систематско прављење записа и уписивање бројева на начин, који не одговара стварном стању ствари и законским процисима*“. Господин Цистлер даје у неку руку негативну дефиницију *објективног бића* дела у питању: оно што, по њему, нарочито треба истаћи при постављању те дефиниције то је „*да појам, лажно водити трговачке књиге није изговештан са појмом ма какве повреде начела истинитости или јасности*“ у тим књигама.

Б. Ж. Мирковић.

Др. *Фрања Горишић*: Коментар закона о унутрашњој управи. Београд, 1936. Издавачко и књижевско предузеће Геце Кона А. Д. стр. 489.

Писац горњег Коментара, г. Др. *Фрања Горишић*, један је од највреднијих коментатора нашег новог законодавства. Ранији дугогодишњи судија, сада дугогодишњи управни чиновник, г. Др. *Горишић* је из своје вишеструке делатности понео велико искуство стечено озбиљним радом, које је на претходну његову теориску спрему благотворно деловало, тако да нам се г. Др. *Горишић* данас представља као коментатор и судског и управног законодавства са истом спремом и искуством. Његови коментари јесу дела у исто време и теориска и практична

и преставају сигуран инструменат за рад правника и из судске као и из управне струке.

Овај велики коментаторски рад нашао је разумевање код издавача г. *Геце Кона*, чијом је помоћи изашао и горњи Коментар, тако да се њиме употпуњава ранији Коментар Закона о општем управном поступку, те се добија један општи коментар наших управних закона намењених у главном управним чиновницима.

Из Увода видимо, да је Закон о унутрашњој управи донет без контроле Врховног законодавног савета или Народног претставништва и да је, попут сличних закона, претрпео знатније измене и допуне. Јер, и ако доношење закона кроз законодавне форуме престава спорни поступак, ипак тај поступак омогућује боље обрађивање законских текстова и обезбеђује грађане од честих амандирања. Кроз закон је спроведен принцип јединства општих управних власти, принцип административне децентрације ит.д. Такође, спроведена је и т.зв. деполитизација управног особља, која није завела писца да јој верује, као што јој ни ми не верујемо, јер је „традиција била јача од ових стриктивних забрана“ (в. члан 118.).

Коментар обухвата и наводи уз законски текст још и одредбе других закона у вези са законским текстом као што упућује и на друге коментаре и научна дала.

Нарочито је лепо обрађена партија о дисциплинској одговорности чиновника Министарства унутрашњи послова (глава VIII.).

Све ове особине разлог су што овај Коментар препоручујемо правницима, желећи да и ово дело постигне заслужен успех попут других дела г. *Др. Горшића*. Његов велики труд и солидно теориско и практично знање, смисао за систематику и непристрасност која се често равна са научном куражи, стварају код нас уверење, да ће и ово дело увећати само заслужен углед и поштовање које г. *Др. Горшић* код свих правника ужива.

К. Х. Терзић: Практична упуства за извршење Закона о држављанству. Београд, 1936. Издање пишчево. Стр. 163. (Латиницом).

Горња књига попувила је једну осетну празнину у нашој правној књижевности. Писац њен, г. *Константин Терзић*, који као пристав Министарства унутрашњих послова ради специјално на стварању држављанства, изнео је у овој књизи неколико компликованих прописа из области права држављанства и завичајности, па их је врло практично и прецизно обрадио уз упуства нарочито о томе како треба писати молбе за држављанство, о отпунству из држављанства, о стицању држављанства а указао је и на поступак који се има водити по тим стварима. Писац је навео детаљне услове по којима се може стећи и изгубити држављанство Краљевине Југославије уз упуства о прописима формалне природе.

Књига није коментар Закона о држављанству, нити Закона о општинама, већ је дело за практичну примену тих закона, претежно са практичним циљевима, све у жељи да се што боље разјасни Закон о држављанству, чиме је олакшан поступак по овој правној материји, те је дело погодно за управне чиновнике и адвокате који се овим питањем баве.

Као што је у предговору наведено, књигу је нарочито препоручио наш познати правни стручњак г. *Др. Фрања Горшић*.

Др. Видан О. Благојевић
адв.

Данило Грегорић: Приреда националнога социализма, Београд 1936.

Када је се г. Грегорић решио да обради занимљиво питање привреде националнога социализма, вероватно није био свестан тежине задатка који је себи поставио; бар се такав закључак намеће приликом читања његове књиге. Мислимо да није потребно да напоменемо да је г. Грегорићу вероватно било познато да има људи (и то не само из најширих слојева већ и из најуге елите светске науке) који се са национал-социализмом не слажу; то значи да установе Хитлерове Немачке не наилазе на опште одсривање у свету, па ни у самој Немачкој. Када је то писцу (бар ми тако претпостављамо) било познато, онда је се морало очекивати да ће г. Грегорић, без обзира на своје симпатије према национал-социализму, изложити организацију Трећег Рајха објективно, што значи да изнесе не само мишљења национал-социјалистичких вођа него и ауторитативна мишљења њихових противника. У томе и лежи суштина праве и слободне науке да ствари приказује онакве какве су, да нам покаже шта је код њих добро, а

шта рђаво. Јер не треба никад заборавити да научник не сме да служи себи или својој партији већ друштвеној заједници — народу, а преко њега целом човечанству. Ако нам је циљ народно добро, онда морамо добро испитати да ли је оно што се нуди народу заиста добро или није. Зато је било потребно да нам г. Грегорић бар на једном месту у својој обимној књизи изнесе и рђаве стране Хитлерових установа, пошто нас нико на свету не може уверити у то да су оне од аз до ижике без мања! А тога код г. Грегорића нема, јер он потпуно верује речима национал-социјалистичких вођа. Да ли су они заиста тако непогрешиви?

Ако бисмо ми сада хтели да дамо критику садржине г. Грегорићеве књиге, морали бисмо критиковати не њега већ национал-социјализам. Пошто нам то овде није задатак, то ћемо морати да се ограничимо на неколико мањих питања из којих ћемо ипак моћи нагледати начин на који је г. Грегорићева књига рађена.

У уводу своје књиге г. Грегорић без резерве прима национал-социјалистичко тврђење о пореклу национал-социјализма, које гласи да је национал-социјалистички покрет дошао као идејна реакција на револуцију. Међутим већ на стр. 5 читамо: „Проблем незапослености, проблем социјалног уређења, проблем сељака, морали су бити решени пре свих осталих, јер су се на њима сломили грађанске и марксистичке странке, док је национални-социјализам своје масе придобио баш својим самосвесним тврђењем да он и једино он може те проблеме да реши“. Већа критичност у раду г. Грегорића сигурно би онемогућила да он у размаку од неколико страна да два потпуно супротна решења једног тако важног питања. Јер тврђење да су масе пошле за Хитлером зато што су веровале да ће он испунити планове грађанских и марксистичких странака, значи баш обрнуто ономе што је г. Грегорић раније тврдио, т.ј. да масе нису напустиле своју тадашњу идеологију већ да су поверовале да ће Хитлер испунити неиспуњене планове ранијих влада. Сад једно од двога: или су масе пошле за Хитлером због његовог схватања о друштвеном уређењу (дакле због његових анти-либералних идеја), или због његовог тврђења да ће он испунити марксистичке планове. Једно или друго, али не обоје!

На стр. 56 г. Грегорић нам открива недовољно познавање основа марксизма, мада он без оградe прима сва национал-социјалистичка тврђења која се одnose на критику Маркса и Енгелса. Морамо нажалост поново истаћи да се искрено чудимо да један писац не следује основним научним правилима. Једно од тих правила јесте и то, да се не може критиковати нити заступати туђа критика извесног рада, ако се он претходно није прочитао и разумео. Међутим, мада скоро на свакој страни г. Грегорићеве књиге налазимо на критику марксизма (не његову већ национал-социјалистичких писаца), а од које се он нигде не ограђује, већ у списку прочитаних књига којима се је г. Грегорић служио при изради свога дела, узалуд ћемо тражити Марксов „Капитал“. Зато се ваљда могло и десити да он овако дефинише појам класе: „Појам класе ствара се из идентичности величине прихода“. (!) То није рекао ни Маркс нити иједан од његових следбеника! Наравно са оваквим тврђењима није тешко критиковати „марксизам“. Нико и не мисли да је потребно да г. Грегорић заступа марксизам, али нека га бар под оваквим околностима поштеди своје критике. Појам класе ствара се из односа у којима лица у производном односу стоје према средствима производње, а не из величине прихода. По г. Грегорићу би изашло да је довољно да један фабрикант тренутно осиромаше и да не заради више од 1000.— динара месечно па да постане пролетер! Међутим по Марксу је битна не величина прихода одређеног лица већ његов однос према средствима производње: да ли је он њихов сопственик или, пак, њиховом сопственику продаје своју радну снагу.

Навешћу и овај пример некритичког примања национал-социјалистичких тврђења. На стр. 78 г. Грегорић наводи национал-социјалистичку критику класичне поделе производних чинилаца на природу, рад и капитал, и излаже национал-социјалистичку поделу на природу, рад, националну енергију државно организованих народа и стваралачку предузимачку енергију. При томе г. Грегорић ради поткресљена овог тврђења наводи критику некиг Лудвига Прагера који је, побijaјући класичну поделу, казао да се капитал не може сматрати за чиниоца производње, јер „када је Бог протерао Алама и Еву из раја, није претходно саградио хипотекарну банку да би они могли отпочети да раде“. Верује ли г. Грегорић да се цитирањем оваквих „критика“ унапређује објективна наука? Уосталом зар г. Грегорић (који износи ово Прагерovo мишљење) верује да је у доба Адама и Еве постојала „национална енергија државно организованих народа“, коју Прагер признаје за чиниоца

производње, док капиталу ту особину оспорава? Овакво се излагање заиста тешко може назвати критичким и објективним.

Да наведем само још једну критику више техничке природе. Постоји у научном свету обичај да се при навођењу туђих дела у тексту, поред њиховог потпуног наслова и датума издања стави и страна са које је узето извесно тврђење или извештај извесног цитата. Г. Грегорић то нигде није урадио. Пошто се туђа дела у тексту не наводе из ког другог разлога до да би се читаоцу омогућила контрола писмених тврђења, то је апсолутно неопходно ставити и број стране тога дела, јер је немогуће прочитати цело једно дело само зато да би се проверио извештај извесног цитата.

У закључку можемо рећи само то, да књигу г. Грегорића и поред најбоље воље не можемо сматрати за критички рад о привреди националног социјализма већ једино за неку врсту прегледа или збирке национал-социјалистичких схватања о привреди, изложених без икакве критике или коментара.

Др. Љубомир С. Дуканац.

БЕЛЕШКЕ

Свима судовима!

Адвокатска комора у Љубљани ставила је до знања, да судови у последње време сувише широкогрудно признају право на постављање браниоца као заступника сиромашних. Да то тврђење није неосновано потписано претседништво је могло у неким случајевима само утврдити.

Законом о судском кривичном поступку опсег одбране по службеној дужности (§ 60 ст. 1 и 2 кп) знатно је проширен. Тиме се је аутоматски проширио и опсег заступања сиромашних (§ 60 ст. 3 кп.) То заступање је истина законом установљена дужност адвоката (§ 22 ст. 3 з. о. адв.), која се без важних разлога не сме отказати, али законом је одређен и услов под којим суд може на захтев оредити браниоца као заступника сиромашних. Тај услов је дат, ако окривљеник према својим имовинским приликама не може подмириши трошкове одбране (§ 60/3 кп.). За просуђење, при којима имовинским приликама није могуће подмирење трошкова одбране, односно за просуђење сиромаштва нема истина никаквих прописа — како их познаје судски пословник у § 188 за признање сиромашког права у § 164 грпп. те имају дакле судови одлучивати по својој слободној оцени, да ли је у конкретном случају дат услов за одређивање заступника сиромашних; ипак не смеју судови због потребе социјалне заштите окривљеникове заборавити и на заштиту интереса државне благајне из које се морају подмирити стварно плаћени потребни трошкови (§ 317 кп.) и интереса адвокатског реда. Што

се тиче последњег, њега заступање сиромашних у битно повољнијим привредним приликама није могло нарочито оптерећивати. У поратном времену пак могућности за зараду знатно су се измениле и за овај ред. При свему томе то је једини ред коме је од стране државе наложена дужност, да свој тако драгоцен, квалификован и са великом одговорношћу скопчан рад ставља сиромашним странкама бесплатно на расположење. Већ сви горе наведени моменти не препоручују при постављању заступника сиромашних ону широкогрудност на коју упозорава Адвокатска комора. Нарочито није препоручљива та широкогрудност при факултативној и при релативно обавезној (§ 61 кп) одбрани.

Да треба пак и при апсолутно обавезној одбрани (§ 60 ст. 1 и 2 кп) одредбу § 60/3 кп. уже тумачити излази по моме мишљењу већ из њеног текста. Имовинске прилике морају бити такве, да би окривљеник и ако би сам сматрао за прешно и неопходно потребно да себи узме браниоца, — ипак се морао тога одрећи, јер не би могао сносити односне трошкове пошто би због њих трпело подмирење његових осталих неопходних животних потреба У том погледу вредно исто мерило које је одређено за дозволу сиромашког права по § 164 грпп. јер је услов за то право, да странка не може сносити парничне трошкове без штете за неопходно потребно издржавање своје и своје породице. Мислим да при томе не треба употребљавати мерило, које вреди за наплативост трошкова кривичног поступка по § 313 кп. које установљава доста ширу

основу за оцену могућности плаћања особе, која је дужна платити трошкове кривичног поступка. Могућност последице предвиђене у § 164 грпп. то јест штете за неопходно издржавање, могуће је оценити само тада, ако буде суд у сваком конкретном случају још унапред бар приближно предвидео и висину трошкова одбране. То предвиђање неће моћи проузроковати суду посебних тешкоћа. У будуће пак треба колико је могуће пажљиво и тачно утврдити окривљеникове имовинске

прилике и при том искористити околности, које су познате самом суду. Једино ако са одређивањем заступника за сиромашне није могуће одговорачити, требаће та утврђивања бар накнадно без одлагања свршити, како то прописује § 47 ксп. На ту одредбу, која се у већини случајева превиди, судови се изрично упозоравају.

Претседништво Апелационог суда у Љубљани.

28 октобра 1935.

САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА

Б р а н и ч ће доносити садржаје свих правних часописа код нас.

А р х и в за правне и друштвене науке, орган Београдског правног факултета. Уредник *Др. Михаило Илић*.

Садржај Бр. 3. Књ. XXXIII. за септембар 1936. год.:

Чланци: Др. Евгеније Спекторски: Правне науке и психологија; Др. Лаза М. Костић: Критика статистичких података; Др. Јован Савковић: Прво рочиште у нашем Грађанском парничном поступку; Др. Јован Ђорђевић: Савремена француска демократија (Крај). — Правна политика од Др. Милана Бартоша. — Економско-финансијска хроника од Др. Мије Мирковића. — Административна хроника од Николе Стјепановића. — Судска Хроника од Др. Адама П. Лазаревића, Ивана Д. Петковића, Петра Д. Вучковића и Јована Д. Смиљанића. — И т. д.

Југословенски економист. Уредник *Др. Душан Паншић*.

Садржај Бр. 6. за септембар 1936. год.:

Др. Душан М. Панчић: Привредна терминологија; Леонид Таубер: Друштво са ограниченом одговорношћу. — Привредни и друштвени живот. — Преглед штампе. — И т. д.

Одвјетник, орган Адвокатске коморе у Загребу. Уредник *Др. Иво Полишео*.

Садржај Бр. 8. Год. X. за октобар 1936. год.:

Позив на Скупштину Адвокатске коморе у Загребу; Позив на Скупштину Мировинског фонда А. К.; Извешће одбора Адв. Коморе; Закључни рачуни и прорачун Адв. Коморе; Тајничко извешће Мировинског фонда; Благајничко извешће Мировинског фонда; Размјера, закључни рачун и прорачун Мировинског фонда; Предлог Правилника Мировинског фонда; К стабилација нашега осигурања. — Вијести Адвокатске Коморе у Загребу. — Разно.

Полиција, часопис за управно-полицијску и судску праксу. Власник и уредник *Васа Лазаревић*.

Садржај Бр. 17.—18. Год. XXII. за септембар 1936. год.:

Независност и сталност судија од Леонида Таубера: Може ли приватни учесник постићи супсидијарни тужилац пред сред. судом (свршетак) од Др. Јована Катурића; Улога судије у кривичном праву (наставак) од Др. Јураја Кулаша; Истражни затвор (свршетак) од Секуле Н. Кецојевића; Нови претседник Касационог суда од Уредн.; Нови члан Државног савета од Уредн.; Женски криминалитет од Мориса Пармалеа у преводу Ђорђа Петровића; Окружне самоуправе у Србији од Драг. Ј. Ранковића; Друштво народа од Р. Гавриловића; Атанасије Николић од Велимира Кузмановића; Полицијске мере против деце у Совјетској Русији од Катарине Хауг; Уредба о заштити земљорадника у односу на парнични поступак од Петра Митића; Уговор о наслеђу на случај смрти од Рад. В. Јовановића; Нашим читаоцима на знање од Уредн. Полиције; Међународни биро за борбу са циганским криминалитетом и наши Цигани; Политичка тајна полиција руског царства и њене наследнице — Чека и Г. П. У. од Ј. П. П.; Материјална истина и сведоци поменути у §§ 168 и 169 к. п. од Вигомира Петровића; Полиција и њена улога у сузбијању криминалитета од Љубинка Обркнежевића; Рок за подношење оптужнице од стране прив. учесника као тужиоца од В. Вуковића; Настава у жандармерији од Звонка и Радића; Начин постављања општинских чиновника од Јована М. Берића. — Судска пракса. — И т. д.

Словенски Правник, Гласило друштва „Правника“ у Љубљани. Уредник:

Д-р Рудолф Сајовиц.

Садржај Бр. 1.—2. за 1936 год:

Д-р Јосо Јурковић: Административни спор по нашем праву; Антон Лајовиц: О међах материјалног правног водства у цивилном поступку; Д-р Август Мунда: Преклици предлога (§ 85 Кз.) ил умик засебне тожбе; — Књижевна порочица и Разне вести.

Прилога: Одлучбе Касациског судишца у цивилних стварех III шт. 4.

Садржај Бр. 3.—4. за 1936. год:

Д-р Јури Штемпицар: Пренос премичних ил терјатев у заваровање; Антон Лајовиц: О међах материјалног правног водства у цивилном поступку; Д-р Август Мунда: Преклици предлога (§ 85 Кз.) ил умик засебне тожбе; — Књижевна порочица и Разне вести.

Прилоги: Д-р Франц Скаберне: Словенски адвокати ил јавни нотарји у књижевности, знаности ил политики.

Казала к II књиги Одлучбе стога седморице одд. Б у цивилних стварех.

Садржај Бр. 5.—6. за 1936. год:

Д-р Владимир Гросман: Кредитне ил кавцијске хипотеке; Д-р Горазд Кушеј: Какшен је однос наших врховних државних органа до прорачуна; Д-р Август Мунда: Преклици предлога (§ 85 Кз.) ил умик засебне тожбе; — Књижевна порочица и Разне вести.

Прилога: Одлучбе Касациског судишца у казенских стварех II, шт. 255-261 (п. 13).

Садржај Бр. 7.—8. за 1936. г:

Д-р Метод Доленц: О правном положају непорочених живљенских другов; Д-р Август Мунда: Преклици предлога (§ 85 Кз.) ил умик засебне тожбе; Д-р Владимир Гросман: Кредитне ил кавцијске хипотеке; — Књижевна порочица и Разне вести.

Прилоги: Одлучбе Касациског судишца у цивилних стварех III, шт. 486—496 (п. 2).

Мнења к претходному начрту држављанског законика за Краљевину Југославију.

ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА

Објављеног у Службеним новинама од 18. јула до 24. јула 1934. г. Бр. 168. — XLI, од 24. јула 1936. год.:

455) Указ о премештању седишта општине ливадске у срезу струшком, Вардарске бановине из села Ливаде у село Драславицу. — 456) Уредба о наплати такса за улаз (излаз) пловних објеката у канал Тамиш код Панчева и канал Дунавац-Пољавицу код Ковина. — 457) Правилник о техничким надзорима над парним локомотивама и парним моторним колима, које нису у експлоатацији државних железница. — 458) Допуне Правилника споредних службеника државних саобраћајних установа. — 459) Издавање купона за путовање по повлашћеној вођњи на железницама и бродовима у државној експлоатацији. — 460) Надлежност железничких дирекција за издавање легитимација за повлашћену вођњу.

НОВЕ КЊИГЕ

Univ. prof. Aleksander Maklecov: Kriminalna sociologija in etika. Posebni odtis iz „Slovenskega Pravnika“ Letnik L. 1936. Ljubljana, 1936. Str. 20.
Priv. doc. Dr. Avgust Munda: Preklic predloga (§ 85. Kz.) in umik zasebne tožbe, Posebni odtis iz „Slovenskega Pravnika“, Letnik L. 1936. Ljubljana, 1936. Str. 30.

Aleksandar Maklecov: Мере безедности у новом немачком законодавству и у Југословенском кривичном законнику. Прештампаано из „Архива“ за правне и друштвене науке бр. за април 1936. год. Београд, 1936. Стр. 19.

The Anglo-Yugoslav Review. Published Quarterly the First english periodical in Yugoslavia. Double number: january-april 1936. Belgrad Yugoslavia.

К. Х. Терзиев: Практична упутства за извршење Закона о држављанству. Београд, 1936. Стр. 163. Пишчево издање. (Латиницом).